

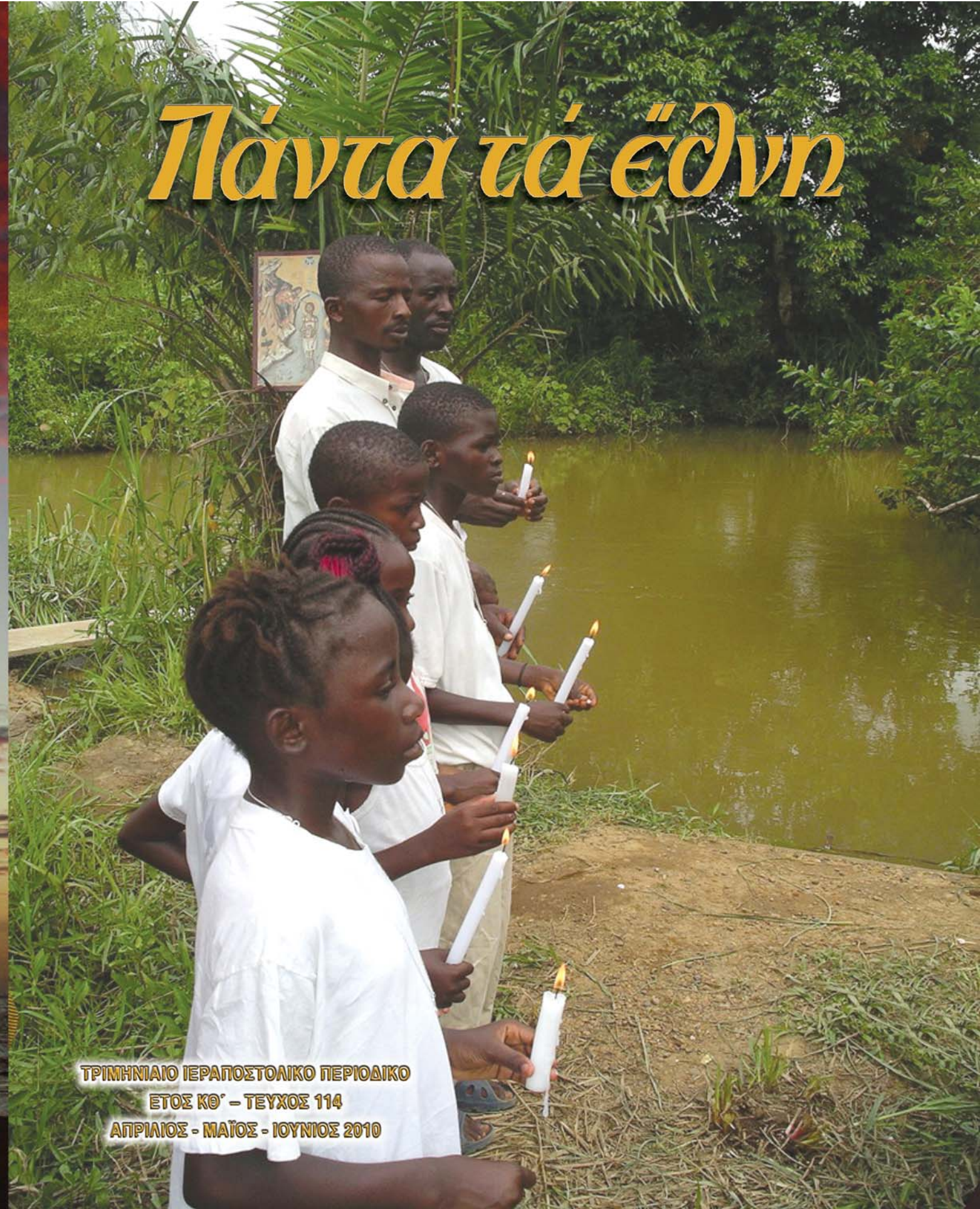

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
 Τηλ. 210.7272.315-317, Fax 210.7272310
 ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 – Τ.Κ. 115 21 ΑΘΗΝΑ
 GREECE
 e-mail: ierapostoli@apostoliki-diakonia.gr

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ	
Ταξ. Γραφείο	
Κ.Ε.Μ.Π.Α	
Αριθμός Άδειας 9	

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1/2007 ΚΕΜΠΑ.
 ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 3536

Πάντα τὰ ἔθνη

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
 ΕΤΟΣ ΚΘ' – ΤΕΥΧΟΣ 114
 ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2010

«... Ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας καί διὰ τὴν Ἐκκλησίαν...»

Πρὸς
ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
Τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Ἰασίου 1 ΑΘΗΝΑ 115 21

Ἀγαπητοί μου
Καθημέρα

Σὰς ἔσειλα τό ΑΡΧΕΙΟ (Φωτογραφίες, Ἔγγραφα, Ἀλληλογραφία, κασέτες, σχετικά Βιβλία κ.λπ.) ἐνός Ἱεραποστόλου, πού ἐδῶ καί χρόνια εἶχε πάρει ἐντολή ἀπό τὴν Ἐκκλησία νά «κηρύξει τό Εὐαγγέλιο πάση τῇ κτίσει» (Μάρκ. ιστ' 15) καί πού –δυστυχῶς– ἐκήρυξε μόνο σέ λίγες Χῶρες τῆς Ἀσίας καί τῆς Ἀφρικῆς.

Ὅπως γνωρίζετε ὁ Ἱεραπόστολος δέν εἶναι μιά αὐτονομημένη μονάδα, ἀλλὰ ἔχει Προϊσταμένους –Διοικητικούς– ἀπό τοὺς ὁποίους λαμβάνει ἐντολές, τίς ὁποῖες καί πρέπει νά ἐφαρμόσει. Κατά συ-

νέπειαν ὅ,τι κάνει δέν εἶναι μέ δική του πρωτοβουλία καί οὔτε ἐνεργεῖ «κατὰ βούλησιν», ἀλλὰ τό κάνει ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας καί διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὡς ἐκ τούτου ὅ,τι ἔχει στήν κατοχή του καί εἶναι σχετικό μέ τὴν Ἱεραποστολή, δέν ἀνήκουν σ' αὐτόν, ἀλλὰ εἶναι κτῆμα τῆς Ἐκκλησίας καί ἐπειδὴ τὴν Ἐκκλησία (στήν προκειμένη περίπτωση τὴ Διοίκησίν της) τὴν ἐκπροσωπεῖτε ἐσεῖς, δηλαδή τό Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, γι' αὐτό τό λόγο λήβατε αὐτό τό ὑλικό. Γνωρίζω τὴν ἀνεπάρκεια τοῦ χώρου τοῦ Γραφείου σας καί τὴ στενότητά του, δέν εἶναι ὅμως πιό ἀνεπαρκῆς ἀπὸ τό Κελί ἐνός Μοναχοῦ, ὅπως θά εἶναι τό δικό μου, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν.

Ἐλπίζω κάποτε νά ἀξιοποιηθεῖ τό ὑλικό αὐτό πρὸς ὄφελος τῆς Ἱεραποστολῆς καί παρ' ὅλον ὅτι τώρα σὰς «στρίμωξα» μέσα στό Γραφεῖο σας, θά βρεῖτε τό χρόνο –μέσα στίς τόσες ἀσχολίες καί μέ τό ἐλάχιστο

Προσωπικό πού διαθέτετε– νά ἀσχοληθεῖτε καί μέ τό Ἀρχεῖο ἐνός Ἱεραποστόλου.

Τελειώνοντας θέλω νά εὐχαριστήσω ὄλους σας γιά τὴν συνεργασία πού εἶχατε μαζί μου, ὅλο αὐτό τό διάστημα τῆς ὑπηρεσίας μου καί ἂν σὰς στεναχώρησα –πού τό ἔκανα πολλῆς φορές– ζητῶ συγγνώμη καί παρακαλῶ νά εὐχεσθε γιά μένα στή νέα μου ζωή.

Σὰς χαιρετῶ,
μέ εὐχές καί ἀγάπην
ὁ π. Θεόκλητος
21/6/2010

Ὅρια τῶν ἔθνῶν καί ὄρια στόν θεό

Θανάσης Ν. Παπαθανασίου

Ἀντιγράφο ἀπὸ ἓνα δημοσίευμα:

«Κάθε λαός καί κάθε ἔθνος εἶναι δεμένος μέ τὴ γενέθλια γῆ πού τοῦ παραχώρησε ὁ Δημιουργός (...). Ὁ Θεός θέλησε νά χωρίσει τὰ ἔθνη καί τοὺς λαούς, ἔδωσε χωριστά σέ κάθε ἔθνος καί σέ κάθε λαό τὴν ἰδιαίτερη κλῆση του, τὰ καθήκοντα, τὰ χαρίσματα του».

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΚΟΛΟ νά διαπιστώσει κανεὶς ὅτι τό ἀπόσπασμα αὐτό ἐκφράζει σήμερα πολλοὺς πιστοὺς καί μπορεῖ κἀλλῆιστα νά προέρχεται ἀπὸ θεολογικά ἄρθρα τῶν τελευταίων δεκαετιῶν, τὰ ὁποῖα ἐπιχειροῦν νά ὑπερασπιστοῦν τὴν ἰδιοπροσωπία τοῦ λαοῦ μας ἀπέναντι στήν παγκοσμιοποίηση καί ἐνάντια στήν πολυπολιτισμικότητα. Πρὸς στήριξη, μάλιστα, τῆς ἄποψης πού ἐκφράζει τό παραπάνω ἀπόσπασμα, γίνεται ἐπίκληση ἐνός συγκεκριμένου χωρίου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Δευτερονόμιο 32:8-9), τό ὁποῖο ὄντως ἀναφέρει ὅτι τίς διαχωριστικὲς γραμμὲς μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν τίς ὄρισε ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος καί «ἔστησεν ὄρια ἔθνῶν».

Τό παραπάνω ἀπόσπασμα, ὡστόσο, προέρχεται ἀπὸ κείμενο μιᾶς ὀλιγόχρονης ἀλλοθῆς συνάφειας: τῆς Νότιας Ἀφρικῆς τό 1948, τὴν ἐποχὴ, δηλαδή, πού ἐδραίωνόταν τό ρατσιστικὸ καθεστῶς. Συγκεκριμένα, προέρχεται ἀπὸ τὴν Διακήρυξη ἐνός φορέα, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀποστολή του νά τεκμηριῶναι θεολογικά τό ἀπαρτχάνι (τίς θεσμοποιημένες φυλετικὲς διακρίσεις σέ βάρος τῶν Ἀφρικανῶν) καί τό ὁποῖο βλασφημῶς ἔφερε τὴν ὀνομασία «Ἰνστιτοῦτο γιά τὴν χριστιανικὴ ἐθνικὴ ἐκπαίδευση»¹. Τό κέντρο βάρους τῆς Διακήρυξης βρισκόταν στό ὅτι τὴν ποικιλία τῶν ἔθνῶν δέν τὴν ἀνέφερε γιά νά τὴν

ὕμνήσει ὡς πληοῦτο τῆς ἀνθρωπότητας, ἀλλήλα γὰρ νά ὑπογραμμίσαι τόν διαχωρισμό, τήν στεγανότητα κάθε ἔθνους. Τό 1948, ἀλλήλωστε, ἦταν τό ἔτος καθιέρωσης τοῦ ὄρου «ἀπαρτχάιντ», ὁ ὁποῖος σημαίνει ἀκριβῶς «διαχωρισμός», «ἄσκηση διακυβέρνησης βάσει τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν ἀνθρώπων».

Οἱ δύο συνάφειες (τό νοτιοαφρικανικό ἀπαρτχάιντ ἀφενός καί ἡ νεοελληνική πραγματικότητα ἀφετέρου) εἶναι, βεβαίως, πολὺ διαφορετικές. Νομίζω, ὡστόσο, ὅτι τό κοινό τους σημεῖο (ἡ χρήση τοῦ βιβλικοῦ χωρίου γιά νά θεμελιωθεῖ ἡ στεγανότητα τῶν ἐθνῶν) ἀξίζει νά ἐξεταστεῖ περαιτέρω.

Τό πληρῆς χωρίο τοῦ Δευτερονομίου (τό ὁποῖο πράγματι θεωρεῖται κλασικό σημεῖο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὅσον ἀφορᾷ τόν ἐκ Θεοῦ διαχωρισμό τῶν ἐθνῶν²), ἔχει ὡς ἐξῆς: «Ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη, ὡς διέσπειρεν υἱοῦς Ἀδάμ, ἔστησεν ὄρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμόν ἀγγέλων θεοῦ, καί ἐγένηθη μερίς κυρίου λαός αὐτοῦ Ἰακώβ, σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ Ἰσραήλ». Δηλαδή: «Ὅταν διεμέριζε ὁ ὕψιστος τά ἔθνη, τότε πού διέσπειρε τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀδάμ, ἔθεσε ὄρια στά ἔθνη σύμφωνα μέ τόν ἀριθμό τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ. Καί τό μερίδιο τοῦ Κυρίου ἦταν ὁ λαός Του ὁ Ἰακώβ, κληρονομία Του ὁ Ἰσραήλ»³. Ὅταν τό ρατσιστικό καθεστῶς τῆς Νότιας Ἀφρικῆς ἐπικαλοῦνταν τό χωρίο αὐτό, ἀφενός νοοῦσε τόν ἑαυτό του ὡς τόν ἐκλεκτό λαό, καί ἀφετέρου διεκήρυττε τήν ἀντίθεσή του στό ὄραμα τῆς ἀνθρωπότητας ὡς μιᾶς οἰκογένειας. «Ἐφόσον ὁ Θεός διεμέρισε τά ἔθνη», ἔλεγε τό καθεστῶς, «τότε κανένας ἀνθρώπος δέν ἔχει τό δικαίωμα νά τά ἐνώσει»⁴.

Ἄρκετοί σταματοῦν ἐδῶ. Ὡστόσο, χρειάζεται νά προχωρήσουμε παραπέρα. Τό χωρίο αὐτό τοῦ Δευτερονομίου βρίσκεται κάπως καί στήν Καινή Διαθήκη, καί δὴ στήν περίφημη ὁμιλία τοῦ ἀποστόλου Παύλου στήν Ἀθήνα, πράγμα πού, προφανῶς, σημαίνει ὅτι ἡ χρήση του ἀπό τόν Παῦλο μπορεῖ νά μᾶς βοηθήσει στήν ἐρμηνεία του. Εἶπα «βρίσκεται κάπως», διότι ὁ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν

δέν τό παρέθεσε αὐτούσιο, ἀλλήλα μέ τρόπο πού ἔχει ἐξαιρετικό ἐνδιαφέρον. Συγκεκριμένα, εἶπε στοὺς Ἀθηναίους τά ἐξῆς: «Ἐποίησε (ὁ Θεός) ... ἐξ ἑνός αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τό πρόσωπον τῆς γῆς, ὁρίσας προστεταγμένους καιρούς καί τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν». Δηλαδή: «Ἀπό ἕναν ἄνθρωπο ἔκανε ὅλα τά ἔθνη τῶν ἀνθρώπων γιά νά κατοικοῦν πάνω σ' ὅλη τή γῆ, καί ὅρισε πόσον καιρό θά ὑπάρχουν καί σέ ποιά σύνορα θά κατοικοῦν» (Πράξ. 17:26).

Τό πρῶτο πού πρέπει νά προσέξουμε, εἶναι ὅτι ὁ Παῦλος παραλείπει τή φράση περί τοῦ ὅτι ἕνας μόνο λαός εἶναι ὁ λαός τοῦ Θεοῦ. Δεύτερον, τήν ποικιλία τῶν ἐθνῶν δέν τήν συνέδεσε μέ τήν ἔννοια τῆς στεγανότητάς τους, ἀλλήλα μέ τήν ἔννοια τῆς κοινῆς καταγωγῆς ὅλων τῶν ἀνθρώπων καί ἄρα τῆς μεταξύ τους συγγένειας. Εἶναι ἐξαιρετικά ἐνδιαφέρον νά καταλάβουμε τί ἀκριβῶς ἐπιχείρησε μ' αὐτόν τόν χειρισμό τοῦ ὁ Παῦλος: Ἄσκησε οὐσιαστικά κριτική στοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὁποῖοι πίστευαν ὅτι ἦταν αὐτόχθονες, ἀναδυθέντες ἀπό τό ἔδαφος τῆς Ἀττικῆς⁵, καί μάλιστα χλεύαζαν ὅσους φιλοσόφους τοῖς ἐπισημαίνοντες τήν ἀντίθετο⁶. Ὁ Παῦλος, συνεπῶς, ἀπέναντι σέ μιᾶ πεποίθηση περί στεγανότητας τῆς ἐθνικῆς ταυτότητας, ἔδωσε μαρτυρία ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ὁμαίμα ἀδέλφια, πράγμα πού ἀλλήλωστε ἔκανε καί σέ ἄλλες εὐκαιρίες (Ρωμ. 5:12-19, Α' Κορ. 15:45-49). Ἡ διατύπωση, μάλιστα, «πᾶν ἔθνος», ἡ ὁποία βρίσκεται στόν λόγον τοῦ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, χρησιμοποιεῖται καί σέ ἄλλα σημεῖα τῶν Πράξεων, πάντα γιά νά σημάνει τήν κλήση πού ἀπευθύνει ὁ Θεός πρὸς ὅλους τοὺς λαούς κι ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀδιάκριτα, δίχως νά ἐμποδίζεται ἀπό τήν ιδιοπροσωπία κάθε λαοῦ (2:5, 10:35, 14:16).

Τῆ βιβλική ἰδέα ὅτι γιά τή φροντίδα κάθε λαοῦ, ἀλλήλα καί κάθε ἀνθρώπου, ὁ Θεός ἔχει ὀρίσει ἕναν ἄγγελον, οἱ ἐκκλησιαστικοὶ Πατέρες καί συγγραφεῖς τῆ γνωρίζουν καί τήν ἐπαναλαμβάνουν. Τό ἐνδιαφέρον ἐδῶ, ὅμως, εἶναι ὅτι ἡ ἐκκλησιαστική συνειδηση αὐτό δέν τό βλέπει ὑπό τήν προοπτική

τῆς αὐτάρκειας κάθε λαοῦ, ἀλλήλα ὑπό τήν προοπτική τῆς κοινῆς σωτηρίας. Ἔτσι, οἱ Πατέρες τονίζουν ιδιαίτερα τόν ρόλον τῶν ἐν λόγῳ ἀγγέλων ὡς διακόνων τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τοῦ Θεοῦ⁷. Κάθε πολιτισμική συνάφεια, δηλαδή, δύναται νά λειτουργήσει ὡς ὑποδοχέας τῆς ἀλήθειας ἢ καί ὡς σπερματικός μάρτυρας τῆς δέν ἀποτελεῖ, ὅμως, ἀλήθεια καθεαυτήν. Δίχως αὐτή τήν προοπτική, αὐτό πού ἀπομένει εἶναι μιᾶ νεοπαγανιστική, μιᾶ πολυθεϊστική λογική, ἡ ὁποία δέν δίνει προτεραιότητα οὔτε στήν ἐνότητα τῆς ἀνθρωπότητας, οὔτε στή μιᾶ ἀλήθεια γιά ὅλους, ἀλλήλα ἀπολυτοποιεῖ τό ἐπί μέρους καί νοεῖ κάθε λαό ὡς αὐτόνομο μέγεθος, στή δική του μοῖρα καί μέ τοὺς δικούς του θεοὺς⁸. Κάτι ἀντίθετο, δηλαδή, ἀπό ὅ,τι δηλώνει τό κοντάκιον τῆς Πεντηκοστῆς, γιά τό ὁποῖο οἱ περισσότεροι ἀγνοοῦμε ὅτι, σὺν τοῖς ἄλλοις, ὑπομνηματίζει τό προαναφερθέν χωρίο τοῦ Δευτερονομίου, λέγοντας: «Ὅτε καταβάς τὰς γλώσσας συνέχεε,

διεμέριζεν ἔθνη ὁ ὕψιστος. Ὅτε τοῦ πυρός τὰς γλώσσας διένειμεν, εἰς ἐνότητα πάντας, ἐκάλεσε!»!

Εἶναι, ἐλπίζω, περιττό νά διευκρινιστεῖ ἐδῶ ὅτι ἡ ἐνότητα γιά τήν ὁποία μιλεῖ ἡ Ἐκκλησία, δέν εἶναι ὁ πολιτικοῦς ἱμπεριαλισμός, ἀλλήλα ἡ οἰκουμενικότητα τῆς ἀγάπης καί τῆς ἐλευθερίας. Εἶναι λάθος νά πιστεύεται ὅτι ἡ ἀπάντηση στόν κάθε ἱμπεριαλισμό (πολιτικό, θρησκευτικό, πολιτισμικό κ.λπ.) εἶναι ἡ αὐτάρκεια τῶν ἐπὶ μέρους συναφειῶν. Ἄν κανεὶς καταστήσει βασικό κριτήριό του αὐτή τήν αὐτάρκεια, τότε θά βρεθεῖ στή σχιζοειδή θέση νά νομιμοποιεῖ αὐτό τό ὁποῖο ὑποτίθεται ὅτι ἀντιμάχεται! Νά νομιμοποιεῖ, δηλαδή, τόν πολιτικοῦς ἱμπεριαλισμό, ἂν αὐτός ἀποτελεῖ παράδοση καί πρακτική κάποιος ἐπὶ μέρους συνάφειας! Γιά τόν χριστιανό, ἡ ραχοκοκαλιά τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας εἶναι ἡ πίστη ὅτι ἡ ἀγάπη καί ἡ ἐλευθερία εἶναι πνοή τοῦ ἐνός, ὑπερπολύτεχνου Πατέρα, καί τιμητὴν πανανθρώπινα.

Σημειώσεις:

1. Βλ. Jacques Derrida, *Ἡ τελευταία λέξη τοῦ ρατσισμοῦ* (μτφρ. Χ. Γ. Λάζος), ἐκδ. Ἄγρα, Ἀθήνα (1992), σ. 23.
2. F. F. Bruce, *The Acts of the Apostles. Greek Text with Introduction and Commentary*, Eerdmans, Grand Rapids 1990³, σ.383. Συναφή εἶναι καί τὰ χωρία Δαυιὴλ 10: 13, 20-21, 12:1, Σοφ. Σειρ. 17:18.
3. Τό χωρίο ἔχει διαφορετικές γραφές στό ἐβραϊκό πρωτότυπο καί στήν ἐλληνική μετάφραση τῶν Ὁ' καί, συνεπῶς, ἐπιδέχεται διαφορετικές νεοελληνικές μεταφράσεις. Παραθέσαμε τή μετάφραση τοῦ μητρ. Ἱερεμῖα Φούντα (*Δευτερονομίον. Κείμενο, μετάφραση, ἀνάλυση, σχόλια*, ἐκδ. Ἀποστολική Διακονία, Ἀθήνα 2007, σ. 235), διότι ὑπ' αὐτή τήν ἐκδοχή (τῶν Ὁ') εἶναι κυρίως γνωστό καί χρησιμοποιεῖται. Ἡ μετάφραση ἀπό τό ἐβραϊκό πρωτότυπο (βλ. *Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Μετάφραση ἀπό τὰ πρωτότυπα κείμενα*, ἐκδ. Ἑλληνικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας, Ἀθήνα 1997) ἔχει ὡς ἐξῆς: «Ὅταν ἔδινε ὁ ὕψιστος στό κάθε ἔθνος τή χώρα του, ὅταν χώριζε τοὺς ἀνθρώπους, τῶν λαῶν τὰ σύνορα τὰ ὅρισε ἀνάλογα μέ τοὺς θεοὺς τους. Ἀλλὰ μερίδιο κράτησε δικό του, τό λαό τοῦ Ἰσραήλ, καί πῆρε αὐτός στήν προστασία του τοῦ Ἰακώβ τοὺς ἀπογόνους». Ἐδῶ ἀποτυπώνεται ἡ κυρίαρχη στόν ἀρχαῖο κόσμο σύνδεση τόπων καί θεῶν, γιά τήν ὁποία θά μιλήσουμε παρακάτω. Ὑπάρχουν καί οἱ γραφές «υἱῶν Ἰσραήλ» ἢ «υἱῶν Θεοῦ», ἀντὶ «ἀγγέλων Θεοῦ»· βλ. Σωτήριος Σ. Δεσπότης, *Ὁ Παῦλος στήν Ἀθήνα*, ἐκδ. Ἄθως, Ἀθήνα 2009, σ. 314.
4. Esias E. Meyer, *The Jubilee in Leviticus 25. A Theological Ethical Interpretation from a South African Perspective*, Lit Verlag, Münster 2005, σ. 43.
5. Βλ. F. F. Bruce, *The Acts of the Apostles. Greek Text with Introduction and Commentary*, Eerdmans, Grand Rapids 1990³, σ. 382.
6. Δεσπότης, ὁ.π., σ. 307. Ἐκεῖ ἐνδελεχῆς ἀνάλυση ὅλης τῆς συνάφειας.
7. Βλ. Ἡλίας Βουληγαράκης, «Οἱ ἄγγελοι καί ἡ ἱεραποστολή», *Πάντα τά ἔθνη* 31 (1989), σσ. 23-24.
8. Πρβλ. τό κείμενό μου «Μεταμοντέρνα ἀναβίωση τῆς πολυθεΐας ἐν ὀνόματι τῆς χριστιανικῆς ἐμμονῆς στήν πίστη τῶν πατέρων; Μιᾶ ἀντίφαση τῆς σύγχρονης ἐκκλησιαστικῆς μας πραγματικότητας», στό περιοδικό *Πάντα τά ἔθνη* 108 (2008), σσ. 3-7.

Νύξεις περί τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν ἔθνῶν τῆς Ἀφρικῆς στήν ἀποστολική διάσταση τῆς ὀρθοδόξου πραγματικότητας τοῦ σήμερα

Ἐπισκόπου Γρηγορίου
Μητροπολίτου Καμερούν

Προλογικό σημείωμα

Πολύς ὁ λόγος περί τῆς Ἱεραποστολῆς σά ἔθνη τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐν τούτοις παραμένει ἄγνωστη καί σάν προσπάθεια, ἀλλή καί σάν ἐκκλησιαστική διάσταση.

Βέβαια, διάγουμε μιά ἐποχή, ὅπου συζητοῦμε περί τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος γενικότερα καί παρ' ὅλες τίς συζητήσεις, ἐκδόσεις, συνέδρια, συμπόσια, δημοσιεύματα τό θέμα ἔχει ἀγγίξει πολύ κόσμο στόν στενό κύκλω τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλή οὐσιαστικά παραμένει ἄγνωστο στόν εὐρύτερο ἐκκλησιαστικό χώρο.

Ἔτσι, ἀποστολολογικῶς πάσουμε.

Ὁ Μητροπολίτης Διοκλείας κ. Κλήσιος, ἀπό τοῦς κορυφαίους θεολόγους τῆς ἐποχῆς μας, σέ κάποιο συνέδριο χαρακτήρισε τόν 21ο αἰῶνα ὅτι θά εἶναι ὁ αἰῶνας πού θά συνεχιστεῖ ἡ περί Ἐκκλησίας συζήτηση καί θά τεθεῖ τό περί ἀνθρώπου ἐρώτημα.

Θά ἀποτολμοῦσα νά πῶ ὅτι ἴσως εἶναι καιρός τόν 21ο αἰῶνα νά δεῖ ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τό θέμα τῆς Ἱεραποστολῆς ταυτόχρονα στήν εὐαγγελική καί Ἐκκλησιολογική του διάσταση.

Εὐρισκόμενος στόν Ἱεραποστολικό Ἀγρό τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς, ὡς Ἐπίσκοπος τῆς θεοσώστου Μητροπόλεως Καμερούν τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς, θά ἀποτολήσω νά καταγράψω μέ μιά λογική σειρά κάποια σημεία καί κάποιες σκέψεις γιά τήν Ὀρθόδοξη Ἱεραποστολή, ἔχοντας ἐπίγνωση γιά τό ἐλάχιστον τῆς ἐμπειρίας μου (ἡ ὁποία ὅμως πιστεύω ὅτι εἶναι οὐσιαστική, διότι σμιλεῖται στήν πρώτη γραμμή) καί γνωρίζοντας ὅτι, μεγάλες προσωπικότητες τῆς Ὀρθοδόξου Ἱεραποστολῆς πολλή ἔτη πρό ἐμοῦ ἔχουν κατά καιρούς θέσει παρόμοια ζητήματα, τά ὁποία θεωρῶ ὅτι ἔμειναν σιωπηλά, ἀνέγγιχτα, ἀναπάντητα! Ἐπίσης, πολλοί Ἱεραπόστολοι μέ πολλυετή πείρα στοῦς Ἱεραποστολικούς Ἀγρούς, ἐσιώπησαν καί ἔως σήμερα αὐτή ἡ σιωπή τους, βοᾷ ἀπό τῶν τάφων των, ὡς δείγμα τῆς σοφίας, πού τοῦς διέκρινε καί εἰς ἔλεγχον τῶν κωφευόντων ἢ ἀδυνατούντων νά ἀκούσουν ἢ νά δοῦν τήν ἐκκλησιαστική διάσταση τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν ἔθνῶν.

Πάντα τά ἔθνη

1. Εὐαγγέλιο Ἐκκλησία

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ διακηρύττει ἀενάως «ἐγώ εἰμί ἡ ὁδός, καί ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή...» (Ἰω. 14,6), «ὁ δειχόμενος ἐμέ δέχεται τόν ἀποστείλαντά με» (Ματθ. 10,40).

Ἀποκάλυψη τῆς Ἀληθείας, τρόπος ζωῆς καί ποιότητα ζωῆς προσφέρονται καί κινούνται παράλληλα μέ τήν ὑπαρξή μας καί τήν ἐπιθυμία της νά ὑπάρχει καί νά προσδιορισθεῖ ἀπέναντι στό Πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἰδοποιός καί μοναδική διαφορά κάθε ὁμάδος ἀνθρώπων καί κάθε κοινότητος μέ τήν Ἐκκλησία εἶναι τό Πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ἐληθόντος, τοῦ Ὑπάρχοντος, τοῦ Ἐρχομένου...

Ἡ Ἐκκλησία καί τά μέλη της συνδέονται μεταξύ τους καί μέ τόν Λόγο τοῦ Θεοῦ διά τῆς κοινῆς πίστεως καί ἀγάπης. Ἐξέρχονται δέ, στόν κόσμο τῶν ἀνθρώπων δι' αὐτῆς τῆς πίστεως, ἡ ὁποία γεννᾷ τήν ἀγάπη διά τοῦς ἀγαπηθέντας ὑπό τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀγάπης πού ἐφθασε ἔως θανάτου «θανάτου δέ σταυροῦ» (Φιλιπ. 2,8), ἀλλή καί διά τῆς ἐλπίδος τῆς ἐπηγγελίμενης Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

Ἔτσι, ἡ Ἐκκλησία πορεύεται μέσα στόν κόσμο καί ὡς «μικρά ζύμη» προσπαθεῖ νά ζυμώσει τόν κόσμο διά τῆς μόνης ὁδοῦ, τοῦ «Ἐκκλησιαστικῶς ὑπάρχειν» σέ σχέση μέ τόν Ἰησοῦν Χριστόν, Υἱόν καί Λόγον τοῦ Θεοῦ.

Πάντα τά ἔθνη

Ἡ ἀπόλυτη ταύτιση τῶν πιστῶν μέ τό εὐαγγέλιο τοῦ καθορίζει τήν γνησιότητα, ἢ ὄχι, κάθε Κοινότητος πιστευόντων εἰς Αὐτόν.

Ἡ ἐρμηνεία τοῦ εὐαγγελίου ἀπό τοῦς ἐργάτες τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καθορίζει, κατά τόν Ἅγιο Ἰωάννη τῆς Κλίμακος, τέσσερα εἶδη ποιμένων καί κατ' ἐπέκταση τέσσερα εἶδη ποιμνιομένων. Καί τά τέσσερα εἶδη ποιμένων καί ποιμνιομένων σώζουν καί σώζονται μέ κάθε εἶδος ἐρμηνείας.

Ἡ ἀπολυτοποίηση ἢ ἡ ἀπορριψη ἑνός ἢ περισσοτέρων εἰδῶν ποιμένων καί ποιμνιομένων ἀποτελεῖ «σημεῖον πτώσεως ἢ ἀναστάσεως» καί συγχρόνως ἀμφιλογία ἀπάδουσα τοῦ ἰδίου τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καί ἄγνοια τοῦ λόγου ὑπάρξεως τῆς Ἐκκλησίας ἀπό μέρους τῶν ἀπολυτοποιούντων ἢ ἀπορριπτόντων τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο τρόπο ποιμανσης.

Κατά τόν τῆς Κλίμακος, Ἰωάννην, ὑπάρχουν:

α) οἱ ἐρμηνεύοντες τόν Λόγο τοῦ Θεοῦ μέ βασική ἀρχή ὅτι, ὁ Θεός εἶναι «φόβος μέγας»,

β) οἱ ἐρμηνεύοντες ὅτι, ὁ Θεός εἶναι καί φόβος καί ἀγάπη, ἀλλή ὄχι τόση ἀγάπη ἰκανή νά «βάλῃ ἔξω τόν φόβον» (Α' Ἰω. 4,18),

γ) οἱ ἐρμηνεύοντες ὅτι, ὁ Θεός εἶναι μόνον Ἀγάπη, καί δ) οἱ ἐρμηνεύοντες ὅτι, ὁ Θεός εἶναι ἕνας ἐκστατικός Ἔρωτας «βάλλων ἔξω καί τόν φόβον καί τήν ἀγάπην».

Ἡ πρό εἰκοσαετίας ἀρξαμένη «θεολογική» συζήτηση περί «Θεοῦ ἔρωτος –ἐραστοῦ– ἐρωμένου καί ἀνθρώπου ἐρώντος Αὐτόν καί ἐρωμένου ὑπ' Αὐτοῦ» ἔδειξε τήν ἀνωριμότητα τῶν πολλῶν, πού ἐφάνη ὡς «πτώσις», ἀλλή καί τήν ἀνετοιμότητα πολλῶν ἄλλων νά ἀναστηθοῦν.

Ἔτσι, ἡ προφητικότητα τῆς διακρίσεως τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος σώζει ἀκόμα τήν κατάσταση ὅταν κατ' οὐσία μᾶς ἰλεγε: «ζήτησε ποιμένα κατά τήν ὑπαρξίν σου καί ὄχι κατά τήν ψυχολογική σου ἀνάγκη» (σέ πολύ ἐλεύθερη ἐρμηνεία). Καί οἱ τέσσερις ἐρμηνεῖες παραμένουν σωτήριες καί λυτρωτικές γιά τόν κόσμο πού ζητεῖ νά ζυμωθεῖ, ν' ἀλλάξει, ν' ἀπελευθερωθεῖ, νά μετασχεῖ ἑνός ἀναγεννημένου κόσμου, ὁ ὁποῖος θά πορεύεται –καί ἤδη πορεύεται– πρός τά Ἔσχατα τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

2. Τό Κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου

Ὁ Λόγος τοῦ Κυρίου, τό Εὐαγγέλιο τῆς Σωτηρίας ἐμπεριέχει ἀναπόσπαστα τόν Λόγο περί τοῦ Εὐαγγελίου, περί τῆς Σωτηρίας ἡ ὁποία εἶναι ἀναπόσπαστη τοῦ Προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κύριο καί πρωταρχικό μέσο γιά τήν μετάδοση τοῦ Λόγου τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ ἀνθρώπινος λόγος. Ἡ παράλληλη πορεία τῆς Ἐκκλησίας μέ τήν Ἱστορία τοῦ κόσμου γεννᾷ τήν ἀνάγκη ἐξευρέσεως μιᾶς γλώσσας γιά τόν ἀνθρώπινο λόγο περί τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ δηλαδή, γιά τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου στό ἐκάστοτε ἱστορικό παρόν.

Ἔτσι, δημιουργεῖται ἡ ἀνάγκη (πλησθή ἢ ὄχι, αὐτό θά κριθεῖ πολὺ ἀργότερα), ὁ λόγος περί τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ «*γλώσσα τοῦ κηρύγματος*» νά ἀκολουθεῖ τήν Ἱστορία καί νά ἐμπνέεται ἀπό τήν παροδικότητα τῆς ἀενάου ἀνακυκλώσεως παλαιῶν καί νέων, ἱστορικῶν καί μὴ γεγονότων.

Βέβαια, σέ ὅποιο σημεῖο τῆς Ἱστορίας καί νά ἐστιᾶσσουμε τήν προσοχή μας, ὁ Λόγος τοῦ Εὐαγγελίου μιλά γιά τήν Πίστη, τήν Ἀγάπη, τήν Ἐλπίδα καί τήν Ἐρχομένη καί ἤδη παρούσα Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ἡ ὁποία ταυτόχρονα «*ἐντός ὑμῶν ἐστί*» (Λουκ. 17,21). Αὐτό ἀκριβῶς τό «*ἐντός ὑμῶν*», ἄν καί ἀποτελεῖ ἀντινομία τῶν ἀρχῶν τῆς Ἱστορίας, ἡ ὁποία καταγράφεται πάντα ἰδιοτελῶς καί σκοπίμως ἀπό τοὺς νικητές αὐτοῦ τοῦ κόσμου, ἐν τούτοις ἀποτελεῖ τόν μόνιμο πειρασμό τῶν κηρύκων τοῦ Εὐαγγελίου καί τῆς «*ἐρχομένης Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν*».

Ἄρα, τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου κινδυνεύει πάντα νά ἐκπέσει στόν πειρασμό τῶν «*ἱστορικῶν καί ψυχολογικῶν ἀναγκῶν*», οἱ ὁποῖες γέννησαν καί θά γεννοῦν παντοῦ καί πάντα τήν πληθώρα τῶν χριστιανικῶν αἰρέσεων.

Ἄν ὁ γνώμονας τοῦ κηρύγματος καί τό κέντρο του δέν εἶναι τό Πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τότε μᾶλλον μιλάμε γιά τό πῶς θά θέλαμε νά εἶναι ὁ Θεάνθρωπος! Γιά τήν προσωπική μας, δηλαδή, ἰδέα καί ἄποψη περί τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τήν ὁποία μᾶλλον κάποια ψυχολογική μας ἀνάγκη τήν ἔχει γεννήσει, τήν ἔχει θρέψει, τήν ἔχει θεριέψει, χαρίζοντάς μας μιᾶ ψυχολογική κάλυψη γιά ὅσα δέν μπορέσαμε νά ἀκούσουμε ἀπό τόν Λόγο τοῦ Θεοῦ ἢ ἠθελημένα ὑποτιμήσαμε.

Γι' αὐτό καί δέν μπορούμε νά συλλάβουμε ποτέ ὅτι, «*οὐ πάντες χωροῦσι τόν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται*» (Ματθ. 19,11). Καί βέβαια εἶναι εὐκόλο νά διακρίνεις τόν κήρυκα τοῦ Εὐαγγελίου ἀπό τόν κήρυκα τῆς ψυχολογικῆς –(του)– ἀνάγκης. Θά ἠλέγαμε ὅτι ὁ μὲν πρῶτος μιλάει (στό σήμερα) μιᾶ ἀκατανόητη γλώσσα, ἐνῶ ὁ δεῦτερος συγκινεῖ, διότι δημιουργεῖ «*συναισθήματα*».

Τώρα ἂν αὐτά τά συναισθήματα τά βαπτίσουμε «*θρησκευτικά*» ἢ «*ψυχολογικά*», μικρή θά εἶναι ἡ διαφορά.

Ἡ γλώσσα τῶν Προφητῶν εἶναι ἓνα συνεχές μάθημα γιά τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐμπεριέχει μιᾶ «*ἐλευθερία*», ἡ ὁποία εἶναι πολλῆς –τίς περισσότερες– φορές ἀκατανόητη, ὅπως καί οἱ ἴδιοι οἱ Προφῆτες καί τά πάθη τους ἀπό τόν «*ἐκλεκτό τοῦ Κυρίου Λαό*».

Ἐλευθερία ἐκ τῆς Ἀποκαλύψεως ποιοῦ;

Τοῦ ἰδίου Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ!!!

Αὐτό τό συστατικό λείπει ἀπό τόν λόγο τῶν περισσότερων κηρύκων, πού πασχίζουν νά γίνουν κατανοητοί ἢ ἀγωνιοῦν ἂν ἐγιναν κατανοητοί, ὡσάν ἡ πίστη νά ἦταν ἢ νά εἶναι ἓνα νοητικό ἢ διανοητικό κατόρθωμα συγκεκριμένης διεργασίας καί ἐπεξεργασίας.

Ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐμπεριέχει τή «*δυναμική τῆς ἀποκαλύψεως*» τοῦ διωκομένου ὑπ' αὐτοῦ, Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ὁποίας ἔτυχε στόν δρόμο τῆς Δαμασκοῦ.

Ἔρχεται ὁμως, νά μιλήσει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος σέ ἤδη πρωτοργανωμένες Κοινότητες ἢ σέ ὑπό διοργάνωση Κοινότητες. Γι' αὐτό καί οὐσιαστικά ἀναδιοργανώνει μέ τόν λόγο του τίς ἐκκλησιαστικές Κοινότητες, οἱ ὁποῖες ἤδη εἶχαν πρωτοσυσταθεῖ πάνω καί μέσα σέ ἓνα ρωμαϊκό σύστημα ἄψογης ὀργανώσεως καί ἀφομοιωτικῆς δυνάμεως –οὐ τῆς τυχούσης– μέ ἐμφανή ἐπάνω τους τά σημεῖα τῶν διωγμῶν. Οἱ ὁποῖοι διωγμοί κατά τῶν ἐκκλησιαστικῶν Κοινοτήτων ἐγιναν κυρίως, ἐπειδή ἐθίγετο ἀπό τόν Χριστιανισμό ἡ θεϊκότης τοῦ Ρωμαίου Αὐτοκράτορος, καί τοιοουτρόπως ἐβάλλετο αὐτό τό ἴδιο τό συγγόν σύστημα τῆς ἱεραρχήσεως-ἐξουσιασμοῦ τῶν πάντων μέ τό συγκεκριμένο καί ἀπάνθρωπο τρόπο πειθαρχίας ἐκ μέρους τῆς Ρωμαϊκῆς ἐξουσίας.

Ἄλλὰ καί πάλιν σέ πολλὰ σημεῖα γίνεται εὐκόλως κατανοητό ὅτι, ὁ Ἀποστόλος Παῦλος πικραίνεται, ὅταν συναντᾷ μέσα στό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας τήν ἔλληψη τῆς δυναμικῆς, πού ἔχει ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία δυναμική καί συνῆχε τήν ὑπαρξή Του.

Στόν Λόγο τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ὑπάρχει ἐπίσης, αὐτή ἡ δυναμική τῆς Ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ καί βεβαίως ἡ διά τοῦ κηρύγματος τῶν

ἐρμηνεῖα τοῦ Εὐαγγελίου, τήν ὁποία μετέδωσαν, θά παραμένει ἀκατανόητη, ἂν ἀγνοηθοῦν τά συναξάρια τους, ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τους. Αὐτό τό κύριο συστατικό θά πρέπει πρωτίστως νά περιέχει καί ὁ λόγος τῶν Ἱεραποστόλων. Γιατί τί ἔχω νά δώσω πέραν τῆς ἐλπίδος τῆς πίστεως καί τῆς ἀγάπης τῆς πίστεως σέ ἀνθρώπους πού λόγοι καί δαιμονικά συμφέροντα κάνουν τό πᾶν γιά νά μὴν ἀνθίσει ποτέ ἐλπίδα στή ζωή τους;

3. Κλήσις τῶν Ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου

Στήν παραβολή τῶν ἐργατῶν (πρβλ. Ματθ. 20,1-16) ὁ ἴδιος ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ὁμιλεῖ γιά ἓνα «*ἀγρό*», γιά «*ἐργάτας*» αὐτοῦ τοῦ ἀγροῦ, γιά «*ἐργασία*» στά ὅρια αὐτοῦ τοῦ ἀγροῦ. Καί προφανῶς αὐτή ἡ ἐργασία χρειάζεται χέρια πολλὰ, διότι ἀκόμα καί τήν ἐνδεκάτη ὥρα ὁ ἴδιος βλέπει τίς ἀνάγκες καί προσκαλεῖ καί ἄλλους ἐργάτες.

Κριτήριο γιά τήν ἐπιλογή τῶν ἐργατῶν δέν ὑπάρχει. Δέν ἔδωσε ἐντολή νά ἐπιλέξουν ἐργάτες μέ κριτήρια π.χ. σωματικῆς δυνάμεως, ἢ ἐξειδικευμένης γνώσεως, ἀλλὰ ἀπλᾶ ζήτησε ἐργάτες. Ζήτησε, δηλα-

δή, τό ἐλάχιστο προσόν, τή «*συναίσθηση καί τήν ἀποδοχή ὅτι εἶναι ἐργάτες*». Αὐτό σέ ἀντιπαραβολή μέ τήν παραβολή τῶν ἐργατῶν τοῦ Ἀμπελώνος, οἱ ὁποῖοι μετεπήδησαν ἀπό τήν τάξη τῶν ἐργατῶν στήν κατάσταση τῆς κυριότητος τοῦ Ἀμπελώνος, μπορεῖ νά μᾶς ἀποκαλύψει τή σημαντικότητα τῆς «*συναίσθησεως τῆς θέσεως τοῦ ἐργάτου*».

Ἀκόμα κι ὅταν ἡ ἀναμονή μιᾶς αὐξημένης ἀποδοχῆς διά τοὺς «*βαστάξαντας τόν κόπο καί τόν καύσωνα τῆς ἡμέρας*» (Ματθ. 20,13) ἐργάτες ἴσως προμηνύει μιᾶ ἀπώλεια αὐτῆς τῆς συναίσθησεως τοῦ

ἐργάτου, ὁ Κύριος τοῦ Ἀγροῦ εἶναι ἐντελῶς κάθετος καί βάζει τά πράγματα στή θέση τους μέ ἓνα λόγο καί μόνον. Δηλαδή ὑπογραμμίζει τοὺς ρόλους τοῦ καθενός.

Ἄς ἀναλογισθοῦμε ὅτι, τό ἴδιο ἔκανε καί μέ τήν Μπέρα Του ὁ Κύριος ὀριοθετώντας Τὴν μέ τό περίφημο: «*Τί ἐμοί καί σοί γύναι;*» (Ἰω. 2,4) στόν Γάμο τῆς Κανά! Τότε μπορούμε νά δοῦμε καλύτερα τήν σημαντικότητα τῆς συναίσθησεως τοῦ ἐργάτου γιά τήν ἀξία τῆς ἐργασίας

στόν Ἄγγρον τοῦ Κυρίου. Αὐτή ἡ συναίσθησις εἶναι τό μόνο μέσο γιά νά διατηρηθεῖ ἡ σχέση τῆς «κλήσεως» ἀπό τόν Κύριο τοῦ Ἄγγρου.

Ἡ κλήσις βέβαια γιά ἐργασία στόν Εὐαγγελικό Ἄγγρο ὑπονοεῖ ὅτι κανείς πρέπει νά εἰσέλθῃ μέσα σέ μιά ἱεραρχία, τή συνεργασία μέ αὐτήν τήν ἱεραρχία, ἀλλῆ καί μέ τοὺς ἄλλοιους ἐργάτες γιά τήν ἁρμονική ἐπίτευξη τοῦ ἐπιθυμητοῦ ἀποτελέσματος. Σημαίνει ὅτι δέν μπορεῖ αυτόνομος καί αὐτοδέσποτος νά προχωρήσει, ἀλλῆ νά ἀναδεχθεῖ τόν ἐλαφρόν τοῦ Κυρίου ζυγόν (πρβλ. Ματθ. 11,30).

Σέ κάθε ἱστορική περίοδο ἡ «κλήσις πρὸς ἐργασία» καί ἡ ἴδια ἡ «ἐργασία» ἐμπερικλείει κόπους, δαπάνη δυνάμεων, ἀγωνίες, ἄγχος, ἀλλῆ ἀκόμα καί κινδύνους παντός εἶδους. Ἐξ μὴ διαφεύγει τῆς προσοχῆς μας ὅτι ἄλλο εἶναι τό ἐπίπεδο τῆς ἐργασίας στίς ὀργανωμένες κοινωνίες, στίς κοινωνίες τῶν πολλῶν πολιτιστικῶν ἀγαθῶν καί ἐπιτεύξεων, ἄλλο στίς κοινωνίες ὑπὸ ἀνάπτυξη καί ἄλλο στίς πρωτόγονες κοινωνίες.

Καί ἐδῶ ἀκριβῶς στήν κλήσις τῶν ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου γιά τίς ὑπὸ ἀνάπτυξη καί πρωτόγονες κοινωνίες ἐμφανίζουμε πολλὰ προβλήματα καί ἀμέτρητη ἀνοργανωτικότητα! Ὅπως εἶναι φυσικό, κάθε ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου προέρχεται ἀπό κάποια ἐκκλησιαστική Κοινότητα. Ἐκεῖ βαπτίζεται, ζεῖ, αὐξάνεται, ἀποκτᾷ κάποια βιώματα καί διαμορφώνει μιά ἀρχική ἰδέα γιά τό τί σημαίνει ἐργασία στόν Εὐαγγελικό ἄγγρο. Ἡ ἰδέα του αὐτή μπορεῖ νά ἐμπεριέχει πολλὰ θετικά, ἀλλῆ καί ἀρνητικά στοιχεῖα. Ἡ ἰδέα αὐτή ὅμως, περί τῆς ἐργασίας ἔχει ἀποκτηθεῖ καί διαμορφωθεῖ σέ συγκεκριμένους τόπους καί χώρους καί ὑπὸ συγκεκριμένες συνθήκες. Ὅλα αὐτά βεβαίως, μπορεῖ νά ἔχουν ἀπό ἐλάχιστη ἕως καθόλου σχέση μέ τόν ἄγγρο, πού ὁ Κύριος τόν καλεῖ νά ἐργασθεῖ.

Ἐξ αὐτοῦ ἀρχίζει ἡ προβληματική τῆς ἐργασίας. Θά

ἐργασθῶ πάνω στήν ἰδέα πού ἔχω περί τῆς «ἐργασίας»;

Ἡ ἐργασία μου θά εἶναι μιά προσπάθεια νά δημιουργήσω συνθήκες καί νά παράγω ἀποτέλεσμα σύμφωνα μέ αὐτά πού ξέρω;

Ἡ θά ἐργασθῶ σύμφωνα μέ τήν ἀναλλοίωτη δυναμική τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καί θά διαμορφωθεῖ μόνο του, δηλ. ἀπ' τή χάρις τοῦ Θεοῦ κάποιο ἀποτέλεσμα, τό ὁποῖο μπορεῖ ὅμως νά μὴν ἔχει καμία σχέση μέ ὅσα ξέρω;

Ἡ πείρα τῆς ἐργασίας ἀπό τό στάδιο τῆς ἐκμαθήσεως ἕως τήν ἐξάσκησή της, μᾶς μεταδίδει καί χωρὶς νά τό θέλουμε κάποιες γνώσεις.

Ἐτσι μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι: Παρατηρῶ κατ' ἀρχὴν τό χῶμα τοῦ Ἄγγρου! Ἐχει αὐτές ἢ τίς ἄλλες ἰδιότητες; Γόνιμο, ἄγρο, ἀμῶδες, ἀλμυρό, πετῶδες, ὑγρό, ἄνυδρο, κ.λπ. Ἐξ ἄρα, ἀπαιτοῦνται προκαταρκτικές ἐργασίες.

Παρατηρῶ ἔπειτα τή θέση τοῦ Ἄγγρου, εἶναι ἀπροστάτευτος, προστατευμένος, ἀνοχύρωτος, περιφραγμένος; Σέ τί ὑψόμετρο βρίσκεται; Ὁ ἥλιος ἀπό πού βγαίνει; Οἱ βροχές πῶς ἔρχονται; Τό ποτίζουν ἀρκετά ἢ χρειάζεται συμπληρωματικό πότισμα; Μήπως παρασύρουν τό χῶμα τοῦ Ἄγγρου; Τί ὑπάρχει γύρω ἀπό τόν Ἄγγρο; Ὑπάρχει δάσος; Βουνό; Θάλασσα; Τί κουβαλεῖ ὁ ἄερας ὅταν φυσάει; Σκόνη; Γύρη; Σπόρους ζιζανίων, κ.λπ.;

Ὅλες αὐτές οἱ παρατηρήσεις σκιαγραφοῦν τίς ἀνάγκες τῆς ἐργασίας καί διαμορφώνουν μιά προτεραιότητα ἀναγκαίων καί βασικῶν προεργασιῶν. Οἱ προεργασίες αὐτές μπορεῖ νά ἀπαιτοῦν τόν χρόνο μᾶς, δύο ἢ καί περισσότερων γενεῶν, ἀλλῆ εἶναι ἐμφανῆς καί προφανῆς ἡ ἀναγκαιότητά τους. Χωρὶς αὐτές τίς προεργασίες εἶναι ἀδύνατον νά σταθεῖ ὁποιαδήποτε ἐργασία στόν Κυριώνυμο Ἄγγρο.

4. «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη...»

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ καλεῖ πάντας τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τή σωτήριον πορεία γιά τή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Καλοῦμεθα, λοιπόν, οἱ ἐργάτες τοῦ Εὐαγγελικοῦ Λόγου νά ἐργασθοῦμε καί νά ἐκκλησιοποιήσουμε τόν κόσμο.

Ἡ οἰκουμηνικότητα τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου, καθώς καί τό ἀκροατήριον τοῦ κηρύγματος τῆς Πεντηκοστῆς, μᾶς εἰσάγουν στήν πραγματικότητα τῆς πολυ-φυλετικότητας καί πολυ-πολιτισμικότητας τῆς ἐργασίας τοῦ Εὐαγγελίου. Μᾶς ὑποδεικνύουν ἀγροὺς πέραν τῶν

συνόρων, ἀπ' ὅπου προερχόμεθα, ὡς ἐκκλησιαστικές Κοινότητες καί μέλη αὐτῶν τῶν Κοινοτήτων.

Ἡ ἴδια ὅμως, ἡ πολυ-φυλετικότης καί πολυ-πολιτισμικότης αὐτῶν τῶν ἄλλων ἀγρῶν παρουσιάζει ἕνα κόσμο ἄγνωστο σέ μᾶς ὅλους, πού προερχόμεθα ἀπό ἕνα κόσμο μέ ἀποκρυσταλλωμένες παραδόσεις, ἦθη καί ἔθιμα, διαμορφωμένους τρόπους σεβασμοῦ τοῦ Θεοῦ καί σχετικές ἀπόψεις καί πρακτικές γιά τήν παρουσία τοῦ κακοῦ στόν κόσμο, ἴδια φιλοσοφία γιά τή ζωή, τὰ πάθη τῆς καί τὰ παθήματά της.

Καλοῦμεθα, λοιπόν, νά γνωρίσουμε, νά σπουδάσουμε αὐτόν τόν κόσμο, νά βροῦμε κώδικες ἐπικοινωνίας καί νά προσδιορίσουμε τίς ἀπαραίτητες προεργασίες γιά τή σπορά τοῦ Εὐαγγελικοῦ Λόγου.

Τό νά κατανοήσεις τή φιλοσοφία ζωῆς ἐνός λαοῦ ἀπαιτεῖ προσπάθειες πολλῆς καί πάρα πολὺ χρόνου. Ὅταν τό καταφέρουμε αὐτό τότε θά μπορέσουμε νά προσφέρουμε τόν Εὐαγγελικό Λόγο.

Διαβάζοντας τίς προσπάθειες διαφόρων ἱεραποστολῶν, κατά καιροῦς, οἱ ὁποῖες προηγήθηκαν τῆς Ὀρθοδόξου ἱεραποστολῆς, ἐκτός τῶν μεγάλων διδασκάλων πού μπορεῖ κανείς νά ἀποκομίσει, εἶναι πολὺ ἐνδιαφέροντα καί τὰ συμπεράσματα τῶν ἰδίων, τῶν ἱεραποστολῶν.

Θά ἀναφέρω κάποια παραδείγματα. Οἱ Προτεσταντικές ἱεραποστολῆς στήν Κίνα κατέληξαν ὅτι οἱ Κινέζοι μᾶλλον, δέν χρειάζονται τόν Χριστιανισμό, διότι τρόπον τινά ὁ τρόπος ζωῆς τους, εἶναι ἐπηρασμένος ἀπό τή διδασκαλία τοῦ Κομφουκίου, καί ἄρα ἐμπεριέχει τόν κύριο ὄγκο τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς διδασκαλίας!!!

Ἀντίθετα τό Τάγμα τῶν Ἰησοιτῶν ἱεραποστολῶν στήν Κίνα ἔφθασε σέ σημεῖο νά ἐπινοήσῃ μεθόδους λειτουργικοῦ συγκρητισμοῦ μέ τίς αὐτόχθονες θρησκευτικές δοξασίες καί τελετουργίες σάν προστάδιο γιά ἕναν πλήρη ἐκχριστιανισμό τῆς Κίνας μετά ἀπό κάποιες γενεές. Τό ἀποτέλεσμα ἦταν ἡ κάθετη ἀντίθεση στίς ἀπόψεις τῶν ἱεραποστολῶν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καί ἡ ἀντιπαλότητά της μέ τό συγκεκριμένο Τάγμα.

Οἱ Λευκοὶ Πατέρες στή Β. Ἀφρική ἐπινόησαν τό νά μὴν μιλᾶνε καθόλου γιά τό Εὐαγγέλιο καί νά ἐργάζονται φιλιανθρωπικά, ἀναμένοντας κάποια στιγμή μετά ἀπό πολλὰ χρόνια μαζικές μεταστροφές τῶν Μουσουλμάνων στή χριστιανική πίστη.

Εἶναι γνωστό ὅτι καί αὐτές οἱ προσπάθειες ἀπέτυχαν ἀπό ἐνδογενεῖς καί ἐξωγενεῖς παράγοντες. Τά παραδείγματα, ὅμως, αὐτά μᾶς παρουσιάζουν ἀπτά μιά ἄλλη πραγματικότητα, τήν ὁποία ἔχουν νά ἀντιμετωπίσουν καθημερινά οἱ ἱεραποστολῆς.

Τό πρόβλημα εἶναι ὅτι, ἐμεῖς κρίνουμε καί κατανοοῦμε ὅτι ὁ κόσμος ἔχει ἀνάγκη τῶν Εὐαγγελικῶν Λόγων, τὰ ἔθνη ὅμως, πρὸς τὰ ὁποῖα πορευόμεθα ἀπό πολλοὺς παράγοντες, κατανοητοῦς σέ μᾶς ἢ ὄχι, πιθανόν νά μὴν βλέπουν τόν Εὐαγγελικό Λόγο ἀπό τήν ἴδια σκοπιά καί ὄχι σάν πραγματική καί κύρια ἀνάγκη, ἀλλῆ σάν κάτι τό δευτερεύον στόν κόσμο τους καί τή ζωή τους.

Ἐξ μὴν ξεχνᾶμε ὅτι ὁ Ἐκλεκτός τοῦ Κυρίου Λαός τοῦ Ἰσραὴλ, ἄν καί προετοιμάστηκε αἰῶνες μέσω τοῦ Νόμου καί τῶν Προφητῶν, ἐν τούτοις φάνηκε ἀνετοιμος νά ὑποδεχθεῖ τόν Μεσσία.

Ἱστορικά, σέ πολλὰ μέρη, προηγήθηκαν οἱ Προτεσταντικές ἱεραποστολῆς μέ κεντρική ἰδέα ὅτι μόνον μέ τό βάπτισμα σώζεται ὁ ἄνθρωπος. Βάπτισαν ἑκατοντάδες φυλές, χωρὶς καμία οὐσιαστική κατήχηση. Ἡ, μετά ἀπ' αὐτούς, ἱεραποστολή τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, μετέστρεψε πολλῆς φυλές καί προσπάθησε νά τίς κατηχήσῃ μέ ἕνα συστηματικό τρόπο. Ἐν μέρει τό κατάφερε, ἀλλῆ χωρὶς οὐσιαστικά ἀποτελέσματα στό νά μπορέσει νά ἀπαλείψῃ ἢ νά διορθώσῃ τόν λειτουργικό παραδοσιακό συγκρητισμό καί τήν προτεσταντική ὑπεραπλοῦστευση τῆς πίστεως.

Οἱ πρωτόγονες κοινωνίες βασίζονται σέ μιά δική τους ἱεραρχία καί ἱεράρχηση τῶν πάντων. Στήν ἀνώτατη βαθμίδα τῶν κοινωνιῶν αὐτῶν βρίσκεται ἡ φυλή, ἡ τοπική ἱεραρχία, ἡ ἄμεση οἰκογένεια καί μετά ὅλα τὰ ἄλλα. Πῶς μποροῦμε ἐμεῖς νά ἀντιστρέψουμε αὐτή τήν πυραμίδα καί νά θέσουμε ὅτι, πάνω ἀπό ὅλα εἶναι ἡ πίστη στό Πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἡ Ἐκκλησία καί μετά ὅλα τὰ ἄλλα; Ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτό εἶναι ἀδύνατον, διότι καί ἐμεῖς οἱ ἐργάτες προερχόμεθα ἀπό κάποια ἄλλη φυλή, πού μοιάζει πάρα πολὺ μέ τίς φυλές τῶν Ἀποικιοκρατῶν καί τή γνωστή ἱστορία τῆς Ἀποικιοκρατίας, πού δέν σεβάστηκε ὄχι μόνον τίς τοπικές παραδόσεις τῶν διαφόρων φυλῶν, ἀλλῆ πρωτίστως δέν σεβάστηκε τήν ἐλευθερία τους. Μία ἀπό τίς ἀδυναμίες πού προσέδωσε ἡ ἀποικιοκρατία σ' αὐτές τίς κοινωνίες εἶναι ὅτι τοὺς δημιούργησε ἕνα ψυχολογικό κόμπλεξ κατωτε-

ρόπτος. Οί λαοί καί οί φυλές συνήλθαν γρήγορα από αυτό τό κόμπλεξ (όσες μπόρεσαν), όρθοδόησαν, άλλήλ ά πριν κρίνουν καί δεχθουν ότιδύποτε τό έπεξεργάζονται με άρκετή έπιφυλακτικότητα καί ώφελημιστικά.

Έτσι ύπάρχει ό χρόνος νά σκεφθουν, νά κρίνουν, νά έκμεταλλευθουν καί ίσως νά καθλιεργηθουν. Άντέγραψαν βέβαια καί καθλιεργησαν αυτές τίς μεθόδους τόσο τέλεια, πού φθάνουν πλέον σέ σημείο νά δημιουργουν ένα είδος κόμπλεξ κατωτερότητας στους πρώην άποικιοκράτες διδασκάλους τους. Δέν πρέπει νά μάς διαφεύγει ότι, άνάμεσα στίς διάφορες φυλές ύπάρχει ένας ιδιότυπος σκληρότατος ρατσισμός (trimbalisme) καί πολλές φορές ένα αυθόρμητο μίσος. Πολλές φυλές ήταν γιά αιώνες δουήλοι καί δουλοπάροικοι άλλων φυλών (π.χ. στό Καμερούν οί Τιπουρί ήταν γιά κάποιους αιώνες σκληράβοι στους Φουήφουντέ καί άπελευθερώθηκαν από τους Γερμανούς άποικιοκράτες. Οί Φουήφουντέ είναι μουσουλμάνοι, οί Τιπουρί ήταν άνεικονικοί άνιμιστές καί σκληρώθηκαν, διότι άρνήθηκαν ν' άσπασθουν το 'ισλάμ. *(Πιθανά πρόκειται γιά μιά φυλή Χριστιανών, οί όποίοι διώχθηκαν από τό Ν. Σουδάν με την έπέλαση του 'ισλάμ, μετοίκισαν ώς κρυπτοχριστιανοί, άποκόπηκαν καί ξεχάστηκαν από την Έκκλησία τους καί έμφανίστηκαν ώς μονοθεϊστές ενός άνεικονικού καί άντι-ειδωλικού θρησκευματος).*

Άν δέν γνωρίζουμε αυτές τίς ιδιαίτερες ένδογενείς διαφορές των φυλών πολλά προβλήματα μπορούν νά δημιουργηθουν. Τό ιεραρχικό σύστημα των φυλών, δίνει τό δικαίωμα, στά μέλη της ανωτάτης του βαθμίδος, νά άποφασίζουν δικαστικά γιά τή ζωή καί τόν θάνατο των μελών της φυλής. Τό Σύνταγμα των διαφόρων πολυφυλετικών Χωρών ένσωματώνει καί άποδέχεται καί τό παραδοσιακό δίκαιο. Έτσι, βρισκόμαστε άνάμεσα σέ δύο έξουσίες, την πολιτική καί την παραδοσιακή. Γιά ότιδύποτε κάνουμε, δυστυχώς δέν άρκεί πάντα ή άδεια της μιάς πλευράς. Αυτό σημαίνει έπίσης ότι, όσους επιλέξουμε γιά νά εργασθουν στον 'εραποστολικό Άγρό –ιερείς, ιεραποστόλους, κατηχητές– θά μάς δουν σαν μιά Τρίτη έξουσία πού τους χαρίζει την 'εροσύνη καί πού ή ιερατική καί προνομιακή τους θέση τους άναβιβάζει στην ανωτέρα βαθμίδα της παραδοσιακής έξουσίας καί τους δίνει δικαιώματα έπί των άλλων μελών της

φυλής. Οί συνετοί δέν θά δημιουργήσουν προβλήματα, άλλα οί ασύνετοι (;) καί άρχομανείς καί φιλήργυροι θά δημιουργουν καθημερινά προβλήματα παντοειδους έκμεταλλεύσεως των πιστών... Τό παράξενο καί δυσκολότερο είναι τό ότι οί πιστοί άποδέχονται αυτή την έκμετάλλευση από πατροπαράδοτο σεβασμό στην ιεραρχία.

Αυτές οί πτυχές, άν καί γνωστές σέ κάποια άλλη έποχή, φαινομενικά όμως, άγνωστες στην ευρωπαϊκή κουλτούρα του σήμερα, άν δέν έπισημανθουν έγκαιρώς, θά είναι άνά πάσα στιγμή σαν μιά ποσότητα έκρηκτικών κάτω από ό,τι κάνουμε, καθότι ύπάρχει πάντα μιά άντιπαλήτητα πολιτικής καί παραδοσιακής έξουσίας.

Ό σεβασμός στην παραδοσιακή ιεραρχία, δυστυχώς, δέν σημαίνει πάντοτε σεβασμό καί στην εκκλησιαστική ιεραρχία.

Πάντα θά είμαστε οί παρεισφύσαντες «ξένοι» καί αυτό σημαίνει πολύ απλά, ότι είμαστε πεδίο έλεύθερο σέ κάθε είδους έκμετάλλευση.

Η νομική άναγνώριση καί κατοχύρωση της 'Ορθόδοξου Έκκλησίας θά πρέπει νά άπασχολήσει κατά κύριο λόγο τους κατά τόπους 'Επισκόπους καί πρωτίστως τό Πατριαρχείο Άλεξανδρείας.

Πέραν των κατά καιρούς θεολογικών καί κανονικών άντιρρήσεων έπί του θέματος, επιβάλλεται ή κατά τόπους άναγνώριση, όχι μόνον των Μητροπόλεων καί 'Επισκοπών, άλλα καί του ίδιου του σεβαστού Πατριαρχείου μας.

Δέν είναι δυνατόν οί όποιοσδήποτε πράξεις της κάθε Μητροπόλεως ή 'Επισκοπής –(άγορές άκινήτων, κατασκευές καί λειτουργίες φιλιανθρωπικών καταστημάτων, ιδρυμάτων, σχολείων, ιατρείων, νοσοκομείων, κ.λπ.)– νά καθύπτονται νομικά υπό την σκέπη των άναγνωρισμένων Έλληνικών Κοινοτήτων ή στη χειρότερη περίπτωση δι' άμοιβής νά άναζητούμε νομικές καθύψεις γιά νά νομιμοποιήσουμε κάθε δραστηριότητά μας καί νά έμφανίζομαστε σαν νά έχουμε νομική ύπόσταση στά διάφορα κράτη τά όποία στην πλειοψηφία τους άγνοουν εις τό παντελές την ύπαρξη καί ιστορία της 'Ορθόδοξου Έκκλησίας του Πατριαρχείου Άλεξανδρείας καί του Πατριαρχικού διοικητικού συστήματος. Όλα αυτά άποβαίνουν εις βάρος μας εάν θέλουμε νά ύπάρχει συνέχεια καί μέλλον στην κάθε ιεραποστολική μας προσπάθεια.

(Η χορηγία διπλωματικού διαβατηρίου από τό Έλληνικό Κράτος προς τους 'Επισκόπους καί ή Αιγυπτιακή ύπηκοότητα καί παρομοίως τό διπλωματικό διαβατήριο από την πλευρά του Αιγυπτιακού κράτους προς τόν έκάστοτε Πατριάρχη Άλεξανδρείας, είναι μιά τιμή καί μιά έπίγνωση έκ μέρους των δύο αυτών Κρατών ότι τό Πατριαρχείο Άλεξανδρείας είναι Δημόσιο Πρόσωπο Διεθνούς Δικαίου με διεθνή καί διακρατική άποστολή.

Έκ μέρους όμως, ήμων αυτών ούδεμία περαιτέρω διεκδίκηση ύφίσταται, ούδεμία προσπάθεια ενεργείται γιά την ενεργοποίηση καί χρήση των δικαιωμάτων των Δ.Π.Δ.Δ., πράγμα πού θά έθετε τά πάντα σέ μιά άλλη, –πολύ πιό εύχρηστη– νομική βάση σέ σχέση με τά διάφορα Άφρικανικά Κράτη.

Τά Πρεσβυγενή Πατριαρχεία είναι οργανισμοί ζώντες, πολύ άρχαιότεροι της συστάσεως των Κρατών, όπου έδράζουν ή δραστηριοποιούνται καί άναπτύσσονται.

Είναι άντίφαση στά διάφορα κράτη της Άφρικής τά όποία στην πλειοψηφία τους συνεκροτήθησαν ώς άνεξάρτητα Κράτη καί άπέκτησαν πολιτική άνεξαρτησία βάσει άποφάσεων καί Συνθηκών Διεθνούς Δημοσίου Δικαίου νά μην γνωρίζουν ή νά άγνοουν την ύπαρξη καί την ιστορία των Πρεσβυγενών Πατριαρχείων. Βάσει του Διεθνούς Δημοσίου Δικαίου τά Πατριαρχεία είναι Διεθνή Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου περιορισμένης ευθύνης, μετέχουν των δικαιωμάτων των Κρατών, συνάπτουν καί επικυρώνουν διεθνείς συνθήκες πού άπτονται των σκοπών τους καί έχουν πρεσβευτικά δικαιώματα. Παράλληλα, είναι φορείς ειρήνης, άναπτύξεως καί έπιτελούν, παράλληλα με τό εύαγγελικό τους έργο καί ένα μεγάλο διακρατικό άνθρωπιστικό έργο).

5. Σπορά του Λόγου καί ζιζάνια

Τό νά σπείρουμε τόν Λόγο του Θεού δέν είναι καθόλου εύκολη ύπόθεση. Ό πολυφυλετισμός των Άφρικανικών Κρατών είναι συνυφασμένος με την πληθώρα των φυλετικών διαλέκτων καί διαφόρων γλωσσών. Η Άποικιοκρατία έδωσε μιά γλωσσική όμοιογένεια, άλλα αυτό ισχύει γιά τά μεγάλα άστικά

Άσ μην παραθεωρείται τό γεγονός ότι έδώ καί 150-200 χρόνια τό κύριο βάρος της «προπαγάνδας της πίστεως» πολλών χριστιανικών όμολογιών έχει πέσει στό νά καταδείξει ότι αυτές οί χριστιανικές όμολογίες είναι οί μοναδικές έπί γής γνήσιες Έκκλησίες.

Σ' αυτό βοηθά καί ή άπουσία οιασδήποτε γνώσεως της Ευρωπαϊκής ιστορίας καί Μεσογειακής πραγματικότητας στίς Άφρικανικές χώρες.

Άκόμη καί φοιτητές των Πανεπιστημίων είναι πολλές φορές άδύνατον νά προσδιορίσουν τίς Ευρωπαϊκές χώρες στον χάρτη.

Η έπιλογή των εργατών του Εύαγγελίου θά πρέπει νά είναι ύπόθεση πολύ σοβαρή. Θά βρούμε έπί τόπου τίς «άναγκαστικές» χειροτονίες –(κατά τόν έπιτυχή χαρακτηρισμό του μακαριστού 'εραποστόλου του Ζαΐρ, π. Κοσμά Γρηγοριάτου)– από τους πρωτοπόρους του 'εραποστολικού έργου. Θά πρέπει νά ύπάρχει συνεχής έπιμόρφωση καί έπαφή με τόν Έπίσκοπο. Υπάρχουν, δυστυχώς, πολλά δείγματα ότι πολλοί προσήλθαν καί έγιναν ιερείς 'Ορθόδοξοι, παρουσιάζοντας μιά πρόσκαιρη ευήλθεια. Όταν έγιναν, άρχισαν νά άναμειγνύουν προλήψεις καί δεισιδαιμονίες, μαγείες καί μαγγανείες έπωφελούμενοι καί έκμεταλλευόμενοι των άφελών καί άμαθών, έμφανιζόμενοι ως διώκτες καί έξουσιαστές των πονηρών πνευμάτων, έξορκιστές κ.λπ.

Θά βρούμε Κοινότητες έγκαταληλειμμένες από άλλες όμολογίες, πού προσήλθαν στην 'Ορθοδοξία από κατήχηση περί δαιμονίων καί όχι του Εύαγγελίου. Μόνον μιά προετοιμασία γιά μιά νέα γενιά Κληρικών μπορεί νά άποδώσει μετά από χρόνια μιά τρίτη-τέταρτη γενεά πιό σωστών εργατών του Εύαγγελίου.

σέ χρήση 220 διαφορετικές γλώσσες στην πλειοψηφία τους μή καταγεγραμμένες και μελετημένες σάν γλωσσικά συστήματα. Είναι στην πλειονότητά τους γλώσσες φτωχές με αδυναμία εξεύρεσης όρων – λέξεων για θεολογικούς όρους. Τό κείμενο του Ευαγγελίου έχει μεταφραστεί σέ πολλές από αυτές τίς γλώσσες καί έχει χρησιμοποιηθεί γιά όλλες τίς γλώσσες τό λατινικό αλφάβητο γραφής. Ή ανάγνωση όμως, τών κειμένων μέσω του λατινικού αλφάβητου καί τής γαλλικής φωνητικής έκφορας τών γραμμάτων πολλές φορές, από τόν μή γνώστη τής διαλέκτου δίνει ένα ακατανόητο ήχητικό καί νοηματικό αποτέλεσμα στους άκροατές-γνώστες τής γλώσσας. Υπάρχουν σαφώς συνδυασμοί γραμμάτων καί ήχοι, πού δέν μπορούν νά αποδοθούν μέ τό λατινικό αλφάβητό γαλλικής φωνητικής-έκφορας. Όπως είναι αδύνατον ή ένρινη προφορά όλλων σχεδόν τών γλωσσών νά γίνει συνήθεια ενός Ευρωπαίου Ίεραποστόλου καί ως πρός τή χροιά, αλλιά καί τόν τόνο.

Οί μεταφράσεις τών Ευαγγελίων μπορούν νά χρησιμοποιήσουν γιά μεταφράσεις τής Θείας Λειτουργίας, βέβαια, όροι όπως π.χ. : «*άπερινόητος, άκατάληπτος, άεί ών, ώσαύτως ών, άνευδής*», κ.λπ. θά είναι πάντα ένα πρόβλημα.

Τό πεδίο δράσεως ενός Ίεραποστόλου μπορεί νά είναι: α) έγκαταλειμμένοι Ρωμαιοκαθολικοί, πού ζητούν νά γίνουν Όρθόδοξοι. β) Μέλη κάποιων Προτεσταντικών ή μεσσιανικών παραφυάδων έγκαταλειμμένων, γ) μέλη έθνικών θρησκευτικών κινήματων κατά τής Ρωμαιοκαθολικής καί Προτεσταντικής όμολογίας, δ) Παγανιστές, ειδωλικοῦ καί άνειδωλικοῦ Αφρικανικοῦ θρησκευματος, ε) Πρωτόγονες Κοινότητες μή καθορισμένου ή έλευθέρου πεδίου πίστεως, στ) μέλη διαφόρων Σεκτών, ζ) διάφοροι τυχοδιώκτες ή λαοπλάνοι κ.λπ.

Θά πρέπει νά διευκρινίσουμε ότι στην Ίεραποστολική πορεία τών διαφόρων χριστιανικών όμολογιών, πού προηγήθηκαν τής Όρθόδοξης Έκκλησίας χρησιμοποιήθηκαν διάφορες τεχνικές, καθώς καί διάφορες άνοχές γιά τήν προώθηση του χριστιανικοῦ κηρύγματος, πράγμα πού διατηρεί μέν μία γνωστή εικόνα αυτών τών

Όμολογιών, ποιμαντικώς όμως, δέν έχει καμία σχέση μέ τήν εικόνα αυτών τών όμολογιών στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Π.χ. ή κατά τόπους πρακτική τής Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας επί τών μικτών γάμων, μεταξύ μουσουλμάνων καί χριστιανών, είναι, οικονομικώς (;) νά «ιερολογεί» τόν γάμο αυτό. Ένας προσερχόμενος από τήν Καθολική Έκκλησία στην Όρθόδοξη μπορεί νά απαιτήσει, αφού έχει βαπτιστεί, όταν έλθει ή ώρα του γάμου του κάτι άνάλογο καί από τήν Όρθόδοξη Έκκλησία.

Ή πολυγαμία –(θέμα άκόμη άθικτο)– καί ή έθιμική πρακτική τών παραδοσιακών γάμων, εύρέως διαδομένη σέ όλλες σχεδόν τίς φυλές είναι ένα πρόβλημα πού έμφανίζει ένα ποσοστό μόνον 10% τών πιστών τής Ρωμαιοκαθολικής καί αλλων όμολογιών νά έχουν συνάψει θρησκευτικό γάμο καί ένα αλλιο 30% μόνον πολιτικό γάμο. Τοῦτο δέ, διότι ή οικογένεια τής γυναίκας δέν επιτρέπει τήν τέλεση θρησκευτικού ή πολιτικού γάμου άν δέν αποπληρωθεί ή προίκα εκ μέρους του γαμπρού. Ό γαμπρός λαμβάνει από τήν οικογένεια τής νύμφης μία λίστα προίκας, πού πρέπει νά αποδώσει. Συνήθως αποδίδει άμέσως ένα 10% τής προίκας, παίρνει τή γυναίκα, τεκνοποιεί καί μετά από χρόνια όταν θά έχει ξεπληρώσει καί τό υπόλοιπο 90%, θά επιτραπεί από τήν οικογένεια νά γίνει πολιτικός καί θρησκευτικός γάμος. Έτσι, λοιπόν, θά πρέπει ή κατηχητική μας προσπάθεια νά δια-

Πάντα τά έθνη

βλέπει καί νά αναγνωρίζει τά προβλήματα καί τήν προβληματική τής κάθε ομάδος πριν αναγγείλουμε εκείνα τά ένθουσιαστικά στοιχεία περί όμαδικών προσχωρήσεων-βαπτίσεων χιλιάδων όρθόδοξων.

Μή μάς ξενίζει τό γεγονός ότι πολλοί εκτός του ότι συγχέουν τά πάντα καί τους πάντες καί παράλληλα είναι μέλη καί αλλων όμολογιών, δέν διστάζουν άνά πάσα στιγμή νά έγκαταλείψουν τήν Όρθόδοξη Έκκλησία καί νά μεταπηδήσουν σέ μία όποιαδήποτε ομάδα περαστικών Ίεραποστόλων ή τυχοδιωκτών ή μάγων! Γιά κάθε ομάδα καί τύπο ανθρώπων χρειάζεται μια ειδική κατήχηση, ένα ειδικό έγχειρίδιο κατηχήσεως, πράγμα πού απαιτεί χρόνο, κόπο καί προσπάθεια πολλών ειδικευμένων ανθρώπων. Χωρίς μία όργάνωση καί ένα βραχυπρόθεσμο, αλλιά καί νηφάλιο καί μακροπρόθεσμο σχεδιασμό του Ίεραποστολικού έργου οί δυσκολίες -οί ήδη μεγάλες- θά γεννούν καθημερινά προβλήματα καί ό Έπίσκοπος χωρίς μονίμους συνεργάτες είναι πολύ δύσκολο νά κάνει πολλά πράγματα. Θά ήταν μία μεγάλη βοήθεια καί γιά τήν Ίεραποστολή, αλλιά καί γιά τήν Έκκλησία όλοκληρη οί νεοχειροτονημένοι Ίερείς κάθε Μητροπόλεως από όλλον τόν Όρθόδοξο κόσμο νά θητεύουν γιά μία διετία στην Ίεραποστολή, πριν αναλάβουν κάποιες ένοριακές θέσεις στις Μητροπόλεις τους. Όσο παράξενη καί νά ακούγεται αυτή ή πρόταση θά αποτελέσει μία ουσιαστική βοήθεια σέ κάθε Ίεραποστολή καί θά αποτελέσει ένα κεφάλαιο ζωής γιά τους Κληρικούς, πού θά έχουν αυτή τήν έμπειρία. Παράλληλα θά είναι ένας τρόπος νά δειχθεί πρός όλλες τίς κατευθύνσεις ότι ή Ίεραποστολή είναι έργο όλοκληρου τής Όρθόδοξης Έκκλησίας καί όχι μιας ή δύο Έκκλησιών.

Δυστυχώς, πέραν μιας συναισθηματικής σχέσεως ή Ίεραποστολή παραμένει άγνωστη στον Έκκλησιαστικό χώρο καί από τους Ίεράρχες, πού έπεσκέφθησαν κατά καιρούς τίς Ίεραποστολές δέν υπήρξε ποτέ μία τέτοια ρηξικέλευθη άπόφαση ουσιαστικής βοήθειας τής Ίεραποστολής.

Είναι εκ τών πραγμάτων αδύνατον ένας Έπίσκοπος:

νά έχει τό βάρος του λειτουργικοῦ καί τήν ευθύνη όλλου του ποιμαντικοῦ έργου σέ δύο, τρία καί περισσότερα Κράτη τεραστίων διαστάσεων σέ σχέση μέ κάποια Ευρωπαϊκά Κράτη,

Πάντα τά έθνη

νά επιτηρεί τό ένοριακό λειτουργικό έργο, νά συντονίζει τό φιλανθρωπικό έργο, νά πραγματοποιεί τακτικές συνάξεις τών Ίερέων, νά λειτουργεί τά διάφορα σεμινάρια, συγχρόνως νά επιβλέπει τίς διάφορες κατασκευές, νά ασχολείται μέ τή νομική κατοχύρωση τών διαφόρων έργων, νά διανύει μέ έπίφοβα μέσα τεράστιες άποστάσεις γιά νά φθάσει στά κατά τόπους ιεραποστολικά κέντρα μέ κακούς ή άνυπάρκτους δρόμους καί μέσα σέ δύσκολες καί άντίξοες κλιματολογικές καί αλλες συνθήκες

καί συγχρόνως νά επιτηρεί τήν ποιμήνη του από «*λύκους βαρείς*» (Πράξ. 20,29) ένδοθεν καί έξωθεν.

Παράλληλα νά ύφίσταται τό άφόρητο καί άνιαρό βάρος ενός γραφειοκρατικοῦ συστήματος σέ όλο του τό μεγαλείο!..

καί βεβαίως καθημερινά νά δυσκολεύεται μέ τίς επικοινωνίες... νά χρειάζεται νά ταξιδέψει παντού καί πάντα κάπου αλλού γιά νά βρει πόρους... γιά νά συνεχίσει τό όποιο, έργο παρέλαβε... νά τό συτηρήσει καί νά τό αύξήσει...

Θά μου πείτε βέβαια «*τά αδύνατα παρά ανθρώποις δυνατά παρά τώ Θεώ*» (Λουκ. 18,27)... ευτυχώς αυτό δίνει κουράγιο...

Θά μεταγράψω τήν πρόταση ενός Συνεπισκόπου μου μέ τόν όποϊον –ευτυχώς– μοιράζομαι κάποιες φορές τίς άγωνίες καί τά προβλήματα τής Ίεραποστολής: «*τά προβλήματα όλλα θά λυθούν όταν ανακαλυφθεί ή ήμέρα μέ τίς 48 ώρες ή καί περισσότερες... Τότε θά τά προλαβαίνουμε όλλα χωρίς άγχος καί άγωνίες...*».

Καί όμως, παρ' όλη τή χιουμοριστική διάθεση, αυτό θά ήταν μία ήυση στην πραγματικότητα τών περισσότερων Ίεραποστόλων σήμερα. Καί σάν πρόταση έμπερικλήσει καί μία μοναξιά, αλλιά καί μία τραγική διαπίστωση ότι τελικά είμαστε καί θά παραμείνουμε μάλλον μόνοι μας σ' αυτή τήν προσπάθεια, δίνοντας τουλάχιστον τήν έλάχιστη μαρτυρία ότι, ή Όρθόδοξη Έκκλησία δέν ξέχασε τήν άδήριτη Κυριακή έντολή: «*πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά έθνη...*» (Μαθ. 28,19).

Book Café ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ

Μετά την αναδιοργάνωση πρό τριετίας του εκδοτικού οίκου της Ίερās Μητροπόλεως Κορέας KOREAN ORTHODOX EDITIONS, καί την μετάφραση καί έκδοση πολλών καί αξιόλογων βιβλίων μέχρι τώρα, η ιδέα της δημιουργίας καί ενός βιβλιοπωλείου της Μητροπόλεως για την διακίνηση των ορθόδοξων βιβλίων ήρθε σάν φυσικό επακόλουθο.

Τό ανθρώπινως ανυπερβλήτο εμπόδιο για την υλοποίηση της ιδέας αυτής, της ελλείψεως δηλαδή των οικονομικών πόρων για την αγορά η, τουλάχιστον, την ένοικιαση κατάλληλου χώρου σέ κεντρικό μέρος της Σεούλ αντιμετώπισε η επιτροπή εκδόσεων μέ την ανακαίνιση μιās παιδιας ευρύχωρης αίθουσας στον προαύλιο χώρο του Ίεραποστολικού Κέντρου Σεούλ. Τό κόστος μετατροπής της αίθουσας σέ βιβλιοπωλείο ανήλθε στό ποσόν των 20.000 ευρώ. Καί έγινε κατά κοινή όμοιογία ένας πολύ ζεστός καί φιλόξενος χώρος μέ χάρη καί γοῦστο πού έκανε όλους τούς πιστούς, Κορεάτες καί μή, νά εκφραστοῦν μέ ένθουσιασμό. Νά πῶς εκφράζεται π.χ. ένας καθηγητής Άγγλικών στό e-mail πού έστειλε σέ πολλούς αποδέκτες: *Τό νέο βιβλιοπωλείο είναι πανέμορφο. Καί είναι προφανές ότι η όλη διαρρύθμιση του χώρου έγινε κατόπιν πολλής σκέψης καί μελέτης. Η επίπλωση, ο φωτισμός, ο τρόπος παρουσίασης των βιβλίων, των εικόνων καί λοιπών ειδών εὐλαβείας, όλα μαζί συνθέτουν πολύ αρμονικά αισθητική, λειτουργικότητα καί άνεση.*

Στά ἐγκαίνια του νέου βιβλιοπωλείου, πού τελέστηκαν τήν Κυριακή 6 Δεκεμβρίου 2009, μετά την πανηγυρική θεία Λειτουργία καί τό έορταστικό γεῦμα, ἐπ' ευκαιρία της έορτής του πανηγυρίζοντος Καθεδρικού Ναού του Άγίου Νικολάου Σεούλ, συμμετείχαν πολλοί άνθρωποι μέ έκδηλη στά πρόσωπα τήν χαρά καί τήν προσμονή νά μπουν μέσα στό βιβλιοπωλείο.

Έξω από τό βιβλιοπωλείο, παρά τό τσουκτερό κρύο, περίμεναν ὄλοι ὑπομονετικά τήν τελετή των θυρανοιξίων. Κόπηκε η καθιερωμένη κορδέλα, έγινε ὁ

Άγιασμός κατά τόν ὁποῖο διαβάστηκε ειδική εὐχή για ἐγκαίνια βιβλιοπωλείου, πού είχε προετοιμασθεῖ ἰδιαίτερως για τήν περίπτωση καί στή συνέχεια ὁ Ἐπίσκοπος σκιαγράφησε σέ μιὰ σύντομη προσήλαιά του τό νόημα καί τόν σκοπό του Book Café ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ:

«Τά σημερινά ἐγκαίνια του βιβλιοπωλείου μας είναι μία μεγάλη εὐλογία, για τήν ὁποία εὐγνωμονοῦμε ἐκ βαθέων τόν Θεό.

Ἐπιλέξαμε για τίτλο του βιβλιοπωλείου τήν πολύ σπουδαία ἑλληνική λέξη "Φιλοκαλία", πού σημαίνει τόν ἄνθρωπο πού είναι φίλος του κήλλου. Μ' ἄλλα λόγια τόν φιλοκαλικό ἄνθρωπο, πού ἀγαπάει τόν Θεό καί τήν Δημιουργία Του, γιατί Ἐκεῖνος τά ἐπῆλασε ὅλα "καλά ἴλιαν".

Ἐπιλέξαμε αὐτόν τόν τίτλο για δύο λόγους: Πρῶτον, γιατί ὅ,τι κάνουμε για τόν Θεό πρέπει νά είναι ὁμορφο, ἄνθρωπινως τέλειο. Καί δεύτερον, ὅσοι μπαίνουν μέσα στό βιβλιοπωλείο νά αἰσθάνονται ὁμορφο. Νά ἀπολαμβάνουν τό κήλλος της ορθόδοξης διδασκαλίας καί της ορθόδοξης τέχνης. Νά γίνονται ἄνθρωποι μέ φιλοκαλικά αἰσθήματα καί νά μεταδίδουν τό κήλλος καί στους ἄλλους "γιατί τό κήλλος θά σώσει τόν κόσμο", ὅπως ἰέει καί ὁ μέγας Ντοστογιέβσκι.

Ἔτσι λοιπόν, τό βιβλιοπωλείο αὐτό θέλουμε νά γίνει ἕνα ζεστό "ἀρχονταρῖκι" πολλοπληθῶν χρήσεων. Νά είναι ἕνα πνευματικό στέκι για ὅσους θέλουν νά ξεφυλλίσουν ἕνα βιβλίο πίνοντας δωρεάν καφέ καί ἀκούγοντας μουσική. Για ὅσους θέλουν νά ἐπισκεφτοῦν ορθόδοξους ἱστοχώρους στόν διαθέσιμο ὑπολογιστή. Για συζητήσεις γύρω ἀπό θέματα ορθόδοξης πνευματικότητας. Για συναντήσεις της νεολαίας της Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία θά ἔχει καί τήν εὐθύνη του χώρου. Για ὅσους θέλουν νά ἀγοράσουν κάτι για τόν ἑαυτό τους ἢ για δῶρο, κ.λπ.

Τελιώνοντας ἐπιθυμῶ νά εὐχαριστήσω ὄλους ὅσοι βοήθησαν μέ ιδέες, μέ προσωπική ἐργασία, ἄλλὰ καί μέ χρήματα για νά γίνει πραγματικότητα τό ὄνειρο του

Book Café της Ἐκκλησίας μας. Ἐπίσης εὐχαριστῶ ὄλους τούς παρευρισκομένους καί ἰδιαίτερως τούς μουσικούς καί τά μέλη της χορωδίας πού ἐθελοντικά δέχτηκαν νά μᾶς χάρισουν τό μουσικό καλλιτεχνικό πρόγραμμα, πού εὐθύς ἀμέσως θά ἀκολουθήσει».

Τό μουσικό πρόγραμμα, τό ὁποῖο παρουσίασαν μέλη της χορωδίας της ἐνορίας του Ἁγίου Νικολάου, ἄλλὰ καί φίλοι τους μουσικοί, πού ἤρθαν ἐθελοντικῶς για νά συμμετάσχουν στόν ἑορτασμό, ἦταν πραγματικά ἐξαιρετικό καί δημιούργησε συγκίνηση στους ἀκροατές.

Βαθιά συγκίνηση ἐπίσης προκάλεσε καί τό δῶρο μέ τίς εὐχές πού ἔστειλε ἀπό τό μοναστήρι, στό ὁποῖο διαμένει ὁ πολυσέβαστος σέ ὄλους μας Μητροπολίτης Πισιδίας π. Σωτήριος κατά τήν τελετή των ἐγκαίνων. Στίς δύο κορδέλες του πανέμορφου φυτοῦ ἐσωτερικοῦ χώρου ἐκτός ἀπό τά συχαρητήρια ἦταν γραμμένο καί τό ψαλμικό: "Λύχνος τοῖς ποσίν μου, ὁ λόγος σου καί φῶς ταῖς τρίβοις μου" (Ψαλμ. 118:13).

Τό Book Café ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ ἦταν, κατά κοινή ὁμοιογία, κάτι πού ἔλειπε. Αὐτό ἐπιβεβαιώνεται καί ἀπό τό γεγονός ὅτι οἱ ἄνθρωποι πού τό ἐπισκέπτονται, ορθόδοξοι καί μή, δέν θέλουν νά φύγουν. Ὅρισμένοι μένουν στόν χώρο μέχρι πού βραδιάζει. Καί φεύγουν πολύ χαρούμενοι.

Τό ἴδιο συμβαίνει καί στό Book Café ΛΟΓΟΣ της ἐνορίας του Ἁγίου Παύλου στό Ἴντσόν, πού ἰδρύθηκε δύο μήνες ἀργότερα καί ἐγκαινιάστηκε στίς 28 Φεβρουαρίου 2010. Ὁ προϊστάμενος του ναοῦ π. Δανιήλ Νά μέ τούς συνεργάτες του δημιούργησαν ἕναν πολύ ὁμορφο χώρο, ὁ ὁποῖος ἐπειδή βρίσκεται στήν συμβολή των δύο δρόμων μπροστά ἀπό τόν ναό προσελκύει τήν προσοχή των περαστικῶν καί γίνεται σημεῖο ορθόδοξης μαρτυρίας στήν περιοχή. Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν!

Ἄθανασία Κοντογιαννακοπούλου

ΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΡΕΑ

Θά αναφερθώ σέ δύο από τίς πολλήσ μαρτυρίες τῆσ ἐν Κορέα Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

Α) Στίσ 24 Ἀπριλίου τ.ἔ., Σάββατο τό πρῶ, τό Ἱεραποστολικό Κέντρο τῆσ Σεούλ δέχθηκε μία ἀξιοσημείωτη ἐπίσκεψη.

Ἐκατόν τριάντα φοιτητές καί φοιτήτριεσ μιᾶσ πρεσβυτεριανῆσ Θεολογικῆσ Σχολῆσ, συνοδευόμενοι ἀπό τρεῖσ καθηγητές ἐπισκέφθηκαν τόν ἱερό ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σεούλ γιά νά παρακολουθήσουν τή θεία Λειτουργία καί νά πληροφορηθοῦν γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἀπό τήν συγκεκριμένη Θεολογική Σχολή ἔχουν καθιερώσει κάθε Ἄνοιξη καί Φθινόπωρο μία ἡμέρα ἐπίσκεψῆσ στή Μητρόπολη Κορέασ γιά ἐνημέρωση σέ θέματα τῆσ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, πού τήν ὀνομάζουν "Orthodox Day".

Ἐάν κάποιος λάβει ὑπόψη του ὅτι ἀπό τά περίπου πενήντα ἑκατομμύρια τῶν Κορεατῶν ποσοστό 30% εἶναι Χριστιανοί διαφόρων ὁμολογιῶν, στήν πλειονότητα προτεστάντεσ, καί ὅτι μόλισ τρεῖσ χιλιάδεσ εἶναι οἱ ὀρθόδοξοι πιστοί, μπορεῖ νά καταλάβει τήν ἰδιαίτερη σημασία τῆσ ἐπίσκεψῆσ.

Εἶναι δέ ἀξιοσημείωτο ὅτι δειλά-δειιλά κάποιοι προτεστάντεσ, πού καταλαβαίνουν ὅτι ἔχουν ἀποκοπεῖ ἀπό τή θεολογική παράδοση τῆσ μίας καί ἀδιαιρέτησ Ἐκκλησίας πλησιάζουν τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, προβληματίζονται καί κάποιοι ἀσπάζονται

τήν Ὁρθοδοξία.

Μέ τά δεδομένα αὐτά εἶναι μεγάλη ἡ εὐθύνη τῆσ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας νά ἀνταποκριθεῖ στήν ἀναζήτηση αὐτή.

Προσωπικά ἔχω νά παρατηρήσω ὅτι οἱ κληρικοί καί οἱ λαϊκοί συνεργάτεσ τῆσ Ἱερᾶσ Μητροπόλεωσ Κορέασ ὑποδέχονται τοὺσ ἐπισκέπτεσ, πού συχνά προσέρχονται, μέ πολλή ἀγάπη, πολύ ἐνδιαφέρον, πολλή διακριτικότητα καί εὐγένεια. Εἶναι πάντοτε ἔτοιμοι νά δώσουν λόγον "παντί τῷ αἰτοῦντι" (Α΄ Πετρ. 3:15).

Ἔτσι καί τό πρῶινό στό ὁποῖο ἀναφερόμαστε. Προσῆλθαν οἱ φοιτητές στήν προγραμματισμένη ὥρα, παρακολούθησαν ὑποδειγματικά τή θεία Λειτουργία, μέ ἄκρα προσοχή, ἡσυχία, εὐπρέπεια καί σεβασμό. Λειτουργήσε ὁ προϊστάμενοσ τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ Κορεάτησ π. Ἀντώνιοσ Woo. Ὁ Μητροπολίτησ Κορέασ π. Ἀμβρόσιοσ χοροστάτησε καί ἀπό τόν θρόνο στήν κατάλληλη στιγμή, μετά τό Εὐαγγέλιο, ἔδωσε τίσ ἀναγκαῖεσ ἐξηγήσεισ σχετικά μέ τήν τέλεση τοῦ μυστηρίου τῆσ θείασ Εὐχαριστίας.

Μετά τό πέρας τῆσ θείασ Λειτουργίας κατεβήκαμε ὄλοιο στή μεγάλη αἴθουσα, πού διαθέτει τό Ἱεραποστολικό Κέντρο. Πήραμε τό πρῶινό κέρασμα καί ἀκολούθησε ἡ ἐνημέρωση.

Τό κύριο θέμα τῆσ συνάντησῆσ ἦταν: "Ἡ θεολογία τῶν εἰκόνων". Ὁ Σεβασμιώτατοσ παρουσίασε πολύ

ἀξιόλογεσ διαφάνειεσ καί ἐξηγοῦσε ἀναλυτικά τή θεολογική ἀξία καί σημασία τουσ. Ἡ ἐνημέρωση ἦταν ὑψηλῆσ ποιότητασ. Παρεμβλήθηκαν καί ἀκολούθησαν συζητήσεισ. Διατυπώθηκαν εὐνόητεσ ἀπορίεσ, στίσ ὁποῖεσ δόθηκε ἡ ὀρθόδοξη θεολογική ἐρμηνεία καί τό ὀρθόδοξο βίωμα.

Προσωπικά θεατήσ καί ἀκροατήσ αὐτῆσ τῆσ ἐκδήλωσῆσ ὄλοιο τό πρῶινό, ὅπωσ καί σέ ἄλλεσ εὐκαιρίεσ, αἰσθάνθηκα ἰδιαίτερη χαρά, διότι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στήν Κορέα δίνει τή μαρτυρία τῆσ δυνατά. Ὁ λόγοσ τοῦ Θεοῦ, παρά τίσ πολλήσ δυσκολίεσ, αὐξάνει καί ἄσ προσευχόμεσ νά πληθύνεται ὁ ἀριθμόσ τῶν πιστῶν (Πράξ. 6:7 κ.ἀ.) γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων καί γιά τή δόξα τοῦ Θεοῦ.

Β) Δεύτερη μαρτυρία στήν ὁποῖα θά ἀναφερθῶ εἶναι ἐκείνη πού ἀκολούθησε δύο ἡμέρεσ ἀργότερα.

Δόθηκε στίσ 26 Ἀπριλίου ἡμέρα Δευτέρα στήν ἐνορία τῆσ Κοιμήσεωσ τῆσ Θεοτόκου στό Τσοντσού, μία πόλη 250 χιλιομέτρα περίπου ἀπό τή Σεούλ.

Τήν πληροφόρηση – μαρτυρία παρακολούθησαν πάνω ἀπό 35 προτεστάντεσ πάστορεσ μέ ἐπικεφαλήσ τόν καθηγητή τοῦ πανεπιστημίου Daejeon κ. Chung Won Bum. Οἱ πάστορεσ εἶχαν ζητήσει ἀπό καιρό ἀπό τόν ἐφημέριο τῆσ ἐνορίασ π. Ἰλαρίωνα Jeong μία ἡμερίδα γιά ἐνημέρωση περὶ τῆσ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ὁ π. Ἰλαρίων σέ συνεννόηση μέ τή Μητρόπολη ὀργάνωσε τήν ἡμερίδα μέ γενικό θέμα: ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ σύμφωνα μέ τό ἐξῆσ πρόγραμμα:

10:00 -11:00 π.μ.: 1η Εἰσήγηση: *Εἰσαγωγή στήν Ἱστορία τῆσ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.* (Γιοχάν Πάκ, Θεολόγοσ).

11:10-12:10 μ.μ.: 2η Εἰσήγηση: *Εἰσαγωγή στήν Λειτουργική ζωή τῆσ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.* (Αἰδεσιμῶ. Πρωτοπρ. Ἐλευθέριοσ Χαβάτζασ, Θεολόγοσ-Φιλῶλογοσ).

12:15-1:30 μ.μ.: Γεῦμα.

1:30-2:30 μ.μ.: 3η Εἰσήγηση: *Εἰσαγωγή στά Μυστήρια τῆσ Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.* (Αἰδεσ. π. Ἰλαρίων Jeong, προϊστάμενοσ Ἱ.Ν.Κοιμήσεωσ Θεοτόκου Τσοντζοῦ).

2:40-4:00 μ.μ.: 4η Εἰσήγηση: *Εἰσαγωγή στήν θεολογία τῶν Εἰκόνων.* (Ἐπίσκοποσ Ἀμβρόσιοσ, Μητροπολίτησ Κορέασ).

4:00-4:45 μ.μ.: Διάλειμμα-Συζήτηση.

5:00-5:30 μ.μ.: Ἐσπερινόσ. Λήξη Ἡμερίδασ.

Βρίσκομαι γιά πρώτη φορά στήν Κορέα. Μοῦ ἐγίνε ἡ τιμή νά προσκληθῶ νά συμβάλω γιά ἓνα ἐξάμνηνο.

Εἶμαι ἐντυπωσιασμένοσ ἀπό τόν ἀγῶνα πού κάνει ἡ Ἐκκλησία μασ ἐδῶ στήν Κορέα καί θά εὐχόμενοι οἱ κληρικοί μασ στήν Ἑλλάδα νά μποροῦσαν νά βρεθοῦν γιά λίγο στίσ χώρεσ τῆσ Ἱεραποστολήσ, γιά νά ζήσουν τά προβλήματα ἐπί τόπου καί νά δοῦν τίσ προσπάθειεσ τῆσ Ὁρθοδοξίασ στίσ χώρεσ τῆσ Ἱεραποστολήσ.

Πρωτοπρ. Ἐλευθέριοσ Χαβάτζασ, Σεούλ Κορέασ

Ἡ ἀνατολή τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ στή χώρα τῆς «Πρωινῆς Γαλήνης»

*Εἰσήγηση τῆς μοναχῆς Ἀγάθης Πέκ
στό Διορθόδοξο Μοναστικό Συνέδριο
«Μοναστική Ζωή καί Παράδοση»,
τό ὁποῖο πραγματοποιήθηκε
ὑπό τήν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης,
Χανιά 27-30 Μαΐου 2010*

Σέ μία καταπράσινη πηλιά, ἐξήντα χιλιόμετρα βορειοανατολικά τῆς Σεούλ, «ὁ πάσης Δημιουργός τῆς κτίσεως», πρὶν 22 χρόνια, φύτεψε ἕνα ὄμορφο δενδράκι. Δέν εἶναι σάν τὰ ἄλλα πού καλύπτουν τήν περιοχή. Εἶναι πολύ ἐντυπωσιακό. Οἱ Ὁρθόδοξοι Κορεάτες, ἀλλὰ καί οἱ ξένοι, μέ συγκίνηση καί πολλή χαρά βλέπουν τό ὄμορφο αὐτό δενδράκι καί σπεύδουν νά βρεθοῦν κάτω ἀπό τή σκιά του, νά δροισισθοῦν ψυχικά, νά ἀναπνεύσουν τό ζωογόνο ὀξυγόνο πού ἐκπέμπει ὡς «ὀσμήν εὐωδίας πνευματικῆς», καί νά γευθοῦν τούς εὐγεστους καρπούς του.

Αὐτό τό δενδράκι, μοναδικό στό εἶδος του, σέ ὁλόκληρη τήν ἠπειρωτική Ἀσία, εἶναι τό Μοναστήρι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος, στό Καπουόνγκ τῆς Κορέας. Πῶς φύτεψε ἐκεῖ; Εἶναι πολύ ἐνδιαφέρουσα ἱστορία.

Στίς σχολικές διακοπές τοῦ θέρους τοῦ 1976, τὰ Ὁρθόδοξα παιδιά τῆς Σεούλ πῆγαν κατασκίνηση στό Καπουόνγκ. Ἔστησαν τίς σκηνές τους δίπλα στό ποταμάκι γιά δροσιά. Τή νύχτα καταρακτώδης βροχή ἔκανε τό ποταμάκι νά θεριέψει καί νά γίνῃ ὀρμητικός χεῖμαρρος. Τά παιδιά πρόλαβαν κι ἀνέβηκαν σέ ψηλότερο σημεῖο. Τήν ἄλλη μέρα ἡ μία ἀπό τίς σκηνές, παρασυρμένη ἀπό τὰ νερά βρέθηκε στή βάση τῆς γέφυρας, 500 μέτρα πιο κάτω. Αὐτό τό συμβάν στάθηκε ἀφορμή νά ἀγορασθεῖ, λίγο πιο πάνω στό βουνό, μία δασική ἔκταση τεσσάρων στρεμμάτων. Ἀπό τόν ἐπόμενο χρόνο στόν κῶρο αὐτό γίνονταν οἱ κατασκηνώσεις μας, πού πῆραν τό ὄνομα «Θαβώρ». Ἡ φύση γύρω πανέμορφη. Στήν ἄκρη τῆς κατασκίνησης κυλάει τὰ καθαρά νερά του ἕνα ρυάκι, πού κατεβαίνει ἀπό τίς βουνοκορφές. Οἱ γύρω λόφοι καί τὰ βουνά καταπράσινα μέ πεῦκα, καστανιές καί πολύχρωμα λουλούδια.

Ἀξέχαστες μένουν οἱ κατασκηνωτικές ἀναμνήσεις μας ἀπό τὰ παιδικά καί τὰ νεανικά μας χρόνια. Ναός τότε δέν ὑπῆρχε. Οἱ θεῖες λειτουργίες γίνονταν στή μεγάλη σκηνή. Μαζί μέ ὁλόκληρη τή φύση ὑμνοῦσαμε τόν Δημιουργό καί ἀπολαμβάναμε τὰ Τίμια Δῶρα τοῦ Θεοῦ, στή θεία Εὐχαριστία.

Μετά 10 χρόνια, τό 1986, ἀποφασίστηκε στόν κῶρο τῆς κατασκίνησης «Θαβώρ» νά κτιστεῖ τό Μοναστήρι «Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος».

Ὅταν εἶχε κουβεντιάσει τό θέμα αὐτό ὁ πατήρ Σωτήριος (ἀργότερα Μητροπολίτης) μέ τόν ἀείμνηστο ἅγιο Γέροντα Πορφύριο, ὁ πατήρ Πορφύριος τοῦ εἶπε: «Καλῶς εἶναι νά κτίσεις ἐκεῖ Μοναστήρι. Καί μάλιστα ἐκεῖ ἔχει τρία νερά». Καί πράγματι τό νερό πού βρέθηκε σέ μικρό σχετικά βάθος, μετά ἀπό ἀνάληψη στό χημεῖο, διαπιστώθηκε ὅτι εἶναι ἀπό τὰ καλύτερα τῆς Κορέας.

Ἀλλὰ γιά νά κτιστεῖ Μοναστήρι μέρα σέ δασική περιοχή, σέ ἐπιτηρούμενη ἀπό τόν στρατό ζώνη, σέ καθεστῶς δικτατορίας καί μάλιστα χωρίς νά ὑπάρχει δρόμος, ἦταν τότε κάτι τό ἀδιανόητο. Στήν εἰδική συνεδρίαση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τῆς Σεούλ, μετά ἀπό μακρά συζήτηση γιά τό θέμα αὐτό, ὁ γεροντότερος, στεναχωρημένος, εἶπε πρὸς τόν π. Σωτήριο: «Σινμουμίμ, (πάτερ) πρέπει νά τό καταλάβετε. Εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατο νά γίνῃ κτίριο στόν κῶρο αὐτόν. Εἶδατε ἄλλο κτίριο ἐκεῖ, μέσα στό δάσος; Ρωτήσαμε καί μᾶς εἶπαν ὅτι ὁ στρατός ἔχει ἀποτυπώσει σέ χάρτες ὅλη τήν περιοχή, γιατί πιο πάνω εἶναι τὰ σύνορα μέ τή Βόρεια Κορέα. Κάθε τόσο κατεβαίνουν κατάσκοποι. Ὁ στρατός δέν δέχεται καμία μεταβολή στους χάρτες στους ὁποίους ἔχει ἀποτυπώσει τὰ πάντα. Καί δέν εἶναι μόνον ἡ ἄδεια τοῦ στρατοῦ. Χρειάζεται καί ἄδεια ἀπό τή δασική ὑπηρεσία πού δέν ἐπιτρέπει ἀνέγερση κτιρίων σέ χαρακτηρισμένες δασικές περιοχές. Ἐπτά ἄδειες χρειάζονται γιά νά κτιστεῖ ἐκεῖ Μοναστήρι. Ἀδύνατον νά μᾶς δοθοῦν». Καί ὅλοι συμφωνοῦσαν.

«Κύριε Πάβελ, τὰ καταλαβαίνω ὅλα αὐτά –πῆρε τόν λόγο ὁ π. Σωτήριος– ἀλλὰ ἕνας Ἅγιος Γέροντας, μέ προορατικό χάρισμα πού ρώτησα, μοῦ εἶπε ὅτι εἶναι καλῶς νά γίνῃ ἐκεῖ Μοναστήρι. Ἄν ὁ Θεός θέλῃ, δέν θά βοηθήσει νά γίνῃ!»

Καί ὁ πιστός, ἀείμνηστος τώρα, Πάβελ Κίμ, (εἶχε βαπτιστεῖ ἀπό τόν δεύτερο Ρῶσο Ἱεραπόστολο στήν Κορέα Πάβελ Ἰβανόβσκυ) ἀπάντησε συγκινημένος: «Ἄ, ἂν τό εἶπε ὁ Ἅγιος αὐτός Γέροντας, πού ἴλετε, νά προχωρήσουμε». Καί προχώρησαν.

Μετά ἀπό μία σειρά ἐπεμβάσεων τοῦ Θεοῦ, τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο ἔλαβε καί τίς ἑπτὰ ἄδειες. Πῶς; Θά χρειαζόταν πολλή ὥρα γιά νά τὰ ἐξηγήσουμε.

Καί γιά τή διάνοιξη τοῦ δρόμου τί ἔγινε; Πάλι φρόντισε ὁ Παντοδύναμος. Κατά τήν περίοδο πού ἐτοιμάζονταν τὰ ἀρχιτεκτονικά σχέδια, μία Ἐταιρεία ἀνέλαβε νά κόψει καί νά μεταφέρει κορμούς μεγάλων δέντρων ἀπό τό βουνό, πάνω ἀπό τήν Κατασκίνησης μας καί ἔπρεπε νά ἀνοίξει δρόμο γιά νά περνοῦν τὰ αὐτοκίνητα. Καί παρακάλεσαν τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο νά δώσει τήν ἄδεια νά περάσει ὁ δρόμος ἀπό τήν ἄκρη τῆς Κατασκίνησης! Καταλαβαίνετε τή χαρά ὅλων γιά τό ἀνέληπτο δῶρο! Ἄς σημειωθεῖ ὅτι ὁ δρόμος αὐτός, ἀπό τήν ἔταιρεία ἐκείνη, χρησιμοποιήθηκε μόνον ἕνα καλοκαίρι καί τότε ἄλλοτε!

Καί αὐτό τό γεγονός ἐπίσης ὅπως ἔλεγε ὅτι ἦταν πράγματι θέλημα Θεοῦ νά κτιστεῖ ἐκεῖ τό Μοναστήρι. Αὐτό φάνηκε καί στή συνέχεια. Ἐνῶ δέν εἶχε ἡ Ἐκκλησία τῆς Κορέας χρήματα γιά τό χτίσιμο, ἐκείνη τήν περίοδο βρέθηκαν ἀπρόσμενοι δωρητές ἀπό τήν Ἑλλάδα. Οἱ ἐργασίες ἀνεγέρσεως τοῦ κτηρίου δέν εἶχαν καμία καθυστέρηση

ἀπό ἔλλειψη χρημάτων! Ἀκόμα καί ὁ πλήρης ἐξοπλισμός τοῦ Μοναστηρίου, καί ὅλα τὰ ξυλόγλυπτα τοῦ ναοῦ, (πού ἔφτιαξε Ὁρθόδοξος Κορεάτης ξυλόγλυπτης) ἔγιναν στήν ἐντέλεια.

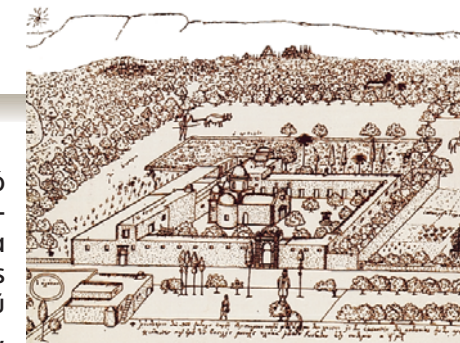
Ἰδιαίτερη εὐλογία τήν ἡμέρα τῶν Ἐγκαινίων ἦταν ἡ παρουσία τῶν ἀδελφῶν Ἰωάννας, Θεοκτίστης καί Δομνίκης, ἀπό τήν Ἱερά Μονή Ἀγίου Ἰωάννου Καρέα, πού ἦλθαν καί ἔμειναν δυόμισι χρόνια στό Μοναστήρι μας γιά νά τό ξεκινήσουν.

Οἱ Ὁρθόδοξοι Κορεάτες διατηροῦν τίς καλύτερες ἀναμνήσεις ἀπό τίς Ἑλληνίδες Μοναχές. Μέ τό παράδειγμα τους μᾶς ἔδειξαν τόν τρόπο τῆς μοναχικῆς ζωῆς καί τῆς ἀπόλυτης ἀφιέρωσης στόν Χριστό. Οἱ πιστοί Κορεάτες καί οἱ ξένοι Ὁρθόδοξοι πηγαίναμε στό Μοναστήρι, εἴτε ἀτομικά εἴτε κατά ὁμάδες ὅπου οἱ ἀδελφές μᾶς ὑποδεχόνταν μέ εὐγενικό χαμόγελο, χαιρετώντας μας στά Κορεατικά. Μέ ἰδιαίτερη συγκίνηση ζοῦσαμε μαζί τους τίς κατανυκτικές Ἀκολουθίες. Ἐμεῖς ψάλαμε Κορεατικά, ἀλλὰ πολύ μᾶς εὐχαριστοῦσε νά ἀκούμε τίς Ἀδελφές νά ψάλλουν Ἑλληνικά ὅσους ὕμνους δέν εἶχαν ἀκόμη μεταφραστεῖ στήν Κορεατική. Γενικά, ἡ φιλοξενία τους ἦταν ἐντυπωσιακή. Μᾶς ἔκαναν τραπέζι μέ κορεατικά φαγητά, πού ἔμαθαν καί ἐτοίμαζαν γιά ἐμᾶς οἱ ἴδιες. Ἡ ἀγάπη τους, πρὸς ὅλους ἀδιακρίτως, πολύ μᾶς συγκινοῦσε. Ἔτσι ἔβαλαν τήν καλή ἀρχή τοῦ Ὁρθόδοξου Μοναχισμοῦ στό Μοναστήρι μας.

Ἀργότερα ἦρθαν καί ἄλλες Μοναχές στήν Κορέα: ἡ ἀδελφή Νεκταρία ἀπό τήν Ἱερά Μονή Ὁσίου Παταπίου Λουτρακίου, ἡ ὁποία βοήθησε στό ἱεραποστολικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἀργότερα πῆγε στήν Ἰνδία, ὅπου ἐξακολουθεῖ καί ἐργάζεται. Ἡ ἀδελφή Μακαρία, ἡ ὁποία εἶχε γίνῃ μοναχή στό Ἱεροσόλυμα καί ἔμεινε στήν Κορέα μέχρι τό ἔτος 1999. Τό 1998 ἔγινε στή Μονή μας ἡ ρασοφορία τῆς ἀδελφῆς Σιλιουανῆς Spencer ἀπό τήν Ἀγγλία. Ὅταν σπούδαζε κινεζική φιλολογία στό Πεκίνο, ἔμαθε γιά τό Μοναστήρι μας. Ζήτησε νά τό ἐπισκεφθεῖ. Ἦλθε, τῆς ἄρρεσε καί ἔμεινε. Ἐκτοτε ἀνήκει στή Μονή μας.

Στό Μοναστήρι μας εἶχαν μείνει τό ἔτος 1989 γιά τρεῖς μῆνες καί δύο Φιλιππινέζες Μοναχές, γιά νά γνωρίσουν τόν Ὁρθόδοξο Μοναχισμό. Στή συνέχεια, μέ δύο ἀκόμα Μοναχές, συγκρότησαν τήν Ὁρθόδοξη Ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Θεοτόκου στό νησί Masbate τῶν Φιλιππίνων.

Ὁ ἱερός ναός τοῦ Μοναστηρίου μας φυλάσσει ὡς πολυτίμητο πνευματικό θησαυρό τὰ Ἱερά Λείψανα εἰκοσι

22.3.2010 Ήταν ένα έναγώνιο μήνυμα του Μητροπολίτη Ταράσιου από το Σάν Τιάγκο της Χιλής λίγες μέρες μετά τον καταστρεπτικό σεισμό. «Θέλεις – μπορείς να έλθεις Santiago Chile, εκεί που είχαν τον σεισμό και τώρα είναι όλα καλά, για το Πάσχα;...». Βρέθηκα σε πολύ δύσκολη θέση, δεν μπορούσα. Ήδη είχαμε προγραμματίσει από την ένορρα, να φύγουν τρεις πρεσβύτεροι για να εξυπηρετήσουν χωριά της υπαίθρου στον Βόρειο Έβρο, και τα νησιά Μήλο και Ήρακλεια των Κυκλάδων. Ζήτησα βοήθεια, απευθύνθηκα στο Γραφείο προσωπικού της Έπισκοπής, τηλεφώνησα σε Έκκλησιαστικές Κοινότητες που υπηρετούν από δύο άγαμοι κληρικοί. Παρακάλεσα, αν δεν θέλετε να πάτε, έλθατε να κάνετε τις ακολουθίες στην δική μου Κοινότητα να πάω εγώ. Καλή πρόθεση, αλλά όχι διάθεση. Περίσκεψη και πόνος. Ήξερα πώς υπάρχει θέμα. Δεν τα κατάφερα, ντρεπόμουν να τηλεφωνήσω να μάθω τι τελικά έγινε. Κοινώνησαν οι Χιλιανοί Όρθόδοξοι Χριστό Άναστάντα;

Είμαστε χωρίς θυσιαστικές καταβολές, χωρίς ιεραποστολικό ζήλο, χωρίς ανιδιοτελή αγάπη. Δεν ακούσαμε ποτέ με τα αυτιά της ψυχής το «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα έθνη...», και ως τό έχουμε πει εκατοντάδες φορές σε Βαπτίσματα ή Κυριακάτικους όρθους. Μένουμε βολεμένοι με τό καλό μας αυτοκίνητο, τό πατρικό ή και όχι σπίτι μας, τήν «μεγαλοσύνη» των αστικών ένοριών, όπου τά πλήθη θά καμαρώσουν τόν Άρχιμανδρίτη ιεραρχούντα και κηρύττοντα. Μετά, κενότητα μπροστά σε μία τηλεόραση ή σε κάποια καφετέρια σκοτώνοντας τήν ώρα μας. Ναί και γιατί όχι μερικές συνεδρίες στον ψυχολόγο και όλα καλά. Έντάξει μήν με δένετε, σίγουρα όχι όλοι, αλλά κάποιοι. Συνομήλικοί μου και νεώτεροι, γιατί όχι και παλαιότεροι. Τά πάντα ή φαινόμενη διατρεία και μετά τίποτα.

Είμαι τό 2002 πού τό πρώτο μου Πάσχα σάν πρεσβύτερος, κλήθηκα από τόν τότε Ζιμπάμπουε Χρυσόστομο να βρεθώ Μεγάλη Έβδομάδα σε κάποια Έλληνική Κοινότητα στό κέντρο της Άφρικής. Μπουζουμπούρα πρωτεύουσα του Μπουρούντι, εν μέσω έμφυλιου πολέμου. Ή απάντηση στην άγωνία της Μάνας «πού πās;»: «Μάνα όταν ήσουν μετανάστρια στην

Αυστραλία, δεν ήθελες να ακούσεις Χριστός Άνέστη. Φεύγω, και αν συμβεί κάτι μή με φέρτε πίσω και εκεί ό Θεός τό ίδιο χώμα έφτιαξε». Σκληρό, μά ό Θεός μου δωσε πιστούς γονείς, και δυνατό πνευματικό Πατέρα, πού τά παιδιά του, τά σκόρπισε στις ανάγκες της Όρθοδοξίας παντού. Μετά από πολύωρο ταξίδι, πού πλησίασε τό 24ωρο με τίς μετεπιβιβάσεις, έφτασα απόγευμα Κυριακή των Βαΐων. Δεν μπορούσαμε να κάνουμε τίς ακολουθίες άργά, για λόγους ασφαλείας. Άρχισα με τήν εύλογία των Βαΐων και τόν Νυμφίο. Πέρασαν οι μέρες του Πάθους ήρθε ή Άνάσταση. Τά παιδιά, Έλληνόπουλα και Μιγάδες, ένθουσιασμένα από τή συμμετοχή τους στις ακολουθίες. Εικόνες πού θά μείνουν άνεξάλειπτες στις ψυχές τους. Όκτάχρονα παιδιά να κρατούν τό χρυσοκέντημα του Έπιταφίου. Τά μεγαλύτερα ένθουσιασμένα από τή συμμετοχή τους, πριν φύγω με γέμισαν με δώρα, ζωγραφίες και ψηφιακούς δίσκους, πού μόνα τους άντέγραψαν, με άφρικάνικη μουσική. Φυσικά και θυμάμαι τόν επίτιμο Πρόξενο και τόν όδηγό του ένα βράδυ στό αυτοκίνητο, να τραβάνε ξαφνικά τά όπλα τους και να μου λένε, «αν έχουμε έμπλοκή καλύψτε τό κεφάλι σας άνάμεσα στα καθίσματα». Δεν συνέβη τίποτα, μά μετά από λίγο καιρό, έτσι δολοφονήθηκε ό εκεί Παπικός Άρχιεπίσκοπος.

Πάντα στην προσκομιδή δεν λησμονώ να μνημονεύω των εν Μπουζουμπούρα του Μπουρούντι, Πρώτη της Κωνσταντινουπόλεως, Άλγερίφ της Άλγερίας, Ήρακλεια των Κυκλάδων, Μπανγκόκ της Ταϊλάνδης, Μπουένος Άιρες και Μάρ δε Πλάτα της Άργεντινής, Μοντεβιδέο της Ούρουγουάης, Σάο Πάολο της Βραζιλίας, Όρθόδοξων Χριστιανών. Λίγων θυμάμαι τά όνόματα, αλλά δεν ξεχνώ τή χαρά τους για τό ότι έκαναν Πάσχα και κοινώνησαν Σώμα και Αίμα Χριστού εις άφροισιν άμαρτιών και ζωήν τήν αιώνιον.

Μερικούς μήνες μετά τό τσουνάμι στην Νοτιοανατολική Άσία και κάνουμε Πάσχα στην αίθουσα ενός ξενοδοχείου στην Μπανγκόκ της Ταϊλάνδης. Τέτοια έξωτικά λουλούδια πού στόλισαν τό τραπέζι πού χρησιμοποιήσαμε για έπιτάφιο δεν ξανάδα πουθενά. Τά έφερε μία άλλοπιστα σύζυγος Έλληνα. Μά μετά Ρουμάνοι, Άμερικανοί, Έλληνες, κάποιοι Αιγύπτιοι, Λειτουργία και Χριστός Άνέστη στα Έλληνικά και Άγγλικά

με Άραβικές και Ρουμάνικες ψαλμωδίες. Πάντα τά έθνη.

Όταν γύρισα από τήν Μπανγκόκ, ό Άρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος μου είπα: «έψαξα να σε βρω στο τηλέφωνο, προσπάθησα να σου στείλω φάξ». Αυτό ήταν ή πολυτιμότερη άμοιβή μου, γιατί ό τότε Χόνγκ Κόνγκ Νικήτας δυσκολευόταν οικονομικά άκόμα και για τά εισιτήρια. «Μακαριώτατε, του είπα, Σας εύχαριστώ μά και συνάμα Σας παρακαλώ μήν ψάχνετε έθελοντές για τέτοιες άποστολές, να τό επιβάλει ή Έκκλησία μας, ώστε όλοι οι νεαροί άγαμοι πρεσβύτεροι να φεύγουν τέτοιες μέρες για τό έξωτερικό και τήν έπαρχία». Συνέχισα να του μιλώ για τά συναισθήματα των ανθρώπων, πού δεν είχαν έλπιδα πώς θά βρεθεί παπας για να προσκυνήσουν Έπιτάφιο και να μεταλάβουν. Ευχές και συχαρητήριες έπιστολές Του, κειμήλια μνήμης.

Πρωτύτερα για δύο χρόνια, σ' ένα νησάκι 70 κατοίκων στις Μικρές Κυκλάδες, και κράτησα όμορφες νοσταλγικές εικόνες. Τήν μία χρονιά λειτουργήσαμε μετά τό Πάσχα και με άρκετή όδοιορία σε χαμένα μονοπάτια, σε ένα έρειπωμένο Έκκλησάκι, τήν έπόμενη λίγο πού κάτω κοντά στον δρόμο ήταν έτοιμο ένα νέο, άφιερωμένο στον Άγιο Άθανάσιο όπως και τό παλιό. Μεγάλα τά της πίστεως κατορθώματα. Και μετά Λατινική Άμερική γεμάτη Έλληνες και όχι μόνο Όρθόδοξους.

Ό Έπίσκοπος άγωνιά, δεν υπάρχουν χρήματα για τά εισιτήρια, αλλά στην 52χρονη ιστορία της Κοινότητας του Μάρ δε Πλάτα ποτέ δεν έκαναν Μεγαλοβδόμαδο. Πάντα τήν Κυριακή του Θωμά κατέβαινε ό μακαριστός Άσσου Άάκωβος, τούς λειτουργούσε και τούς κοινωνούσε. Άξιζε ή θυσία. Τήν κάναμε. Ένας Ισπανόφωνος κληρικός μαζί μας ό π. Χρυσόστομος. Κοντά 4.000 ευρώ έξοδα, αλλά τί χαρά για τούς 200 Έλληνες, έψαλλαν τά έγκώμια, τά παιδιά τους άκουσαν στα Ισπανικά κείμενα και Ύμνους. Όλα άνέλπιστα για εκείνους μά και για μάς εύλογία μεγάλη.

Τήν έπόμενη χρονιά. «Ξέρεις άδελφέ χειροτόνησα έναν Ίερέα για τό Σάο Πάολο με περασμένα τά 70. Δεν τά καταφέρνει καλά. Κάνει μία Λειτουργία και Βαπτίσματα, Κηδείες αλλά δεν θά βγάλει Μεγαλοβδόμαδο. Πέρυσι πήγε κάποιος κληρικός από τήν Θεσσαλονίκη μά δεν μπορεί φέτος. Θά σου πληρώσω τό εισιτήριο και θά σε φιλοξενήσουν εκεί οι Έλληνες». Να ναι εύλογημένο και Σάββατο του Λαζάρου στην Βραζιλία. Πόσο όμορφα όλα, τά είχε στην διάθεσή μας ό παλιός εκεί έφημέριος Άρχιμανδρίτης Νεκτάριος. Ένδυτές στα πράσινα για των Βαΐων, μαύρα και βιολετή, κόκκινα για τήν Άνάσταση. Ευαγγέλια και Ίερά Σκεύη, τίποτα δεν έλει-

πε από τό Ναό του Άποστόλου Πέτρου. Άκριβώς αντίθετα από τήν Μπανγκόκ. Εκεί μία μεγάλη βαλίτσα βγήκε από τό Μετρό και ό φέρων μου είπα: «εδώ μάλλον έχει ό,τι χρειαστείτε». Ναί είχε ό,τι χρειάστηκα, αλλά και να μην είχε θά τά καταφέρναμε. Ό,τι δεν θέλει δεν κάνει ό άνθρωπος.

Λένε πώς ζούν μόνο στο Σάο Πάολο 20.000 Έλληνες. Των Βαΐων γέμισε ή Έκκλησιά, στα αυγικά λιγότεροι. Για πρώτη χρονιά χρησιμοποιήσαμε στις ακολουθίες και Πορτογαλικά. Ζήτησαμε τίς φυλλάδες από τόν Όρθόδοξο Σύρο Μητροπολίτη Σάο Πάολο κ. Δαμασκηνό, πού έθιμοτυπικά έπισκεφτήκαμε τήν Μεγάλη Τρίτη. Έτσι έγινε δυνατόν και οι νεώτεροι, πού δεν καταλαβαίνουν Έλληνικά, να πάρουν μία γεύση από τά Ίερά κείμενα, μάάλιστα διαβάζοντάς τα, όσοι έπιθυμούσαν από τούς προσερχόμενους. Όμορφη στιγμή, όταν οι έφηβοι πού μετείχαν στον Νιπητέρα διάβασαν διαδοχικά τήν Δοξολογία. Τήν Μεγάλη Παρασκευή περάσαμε τούς 500 και τήν Άνάσταση άγγίξαμε τούς 300-350. Ήρθαν και οι Βραζιλιάνοι γιατί ό Βραζιλιάνος Όρθόδοξος Παπας πήγε στο Περού, να αντικαταστήσει τόν εκεί γέροντα έφημέριο πού άρρώστησε. Βλέπετε ό Ναός δεν βρίσκεται σε τόσο άσφαλή περιοχή, οι άποστάσεις μεγάλες και ό φόβος από τήν έγκληματικότητα μεγαλύτερος. Αυτά συγκράτησαν τούς περισσότερους από 1000, πού γέμισαν ένα κτήμα τό πρωί του Πάσχα, για να τσουγκρίσουν κόκκινο αυγό και να φάνε ψητό άρνι. Κάναμε τόν Έσπερινό της Άγάπης και μετά Πάσχα Έλλήνων, με παιδιά πού δεν είδαν ποτέ τό Έλληνικό χώμα, μά χόρευαν λεβέντικα τόν τσάμικο. Και Κυριακή του Θωμά, νοτιότερα στο Μάρ δε Πλάτα, μήν μείνουν και φέτος άλειτούργητοι.

«Πάσχα πάντας αγιάζον πιστούς» και τί να πρωτοθυμηθείς. Στο Άλγέρι μέσα στην Έλληνική πρεσβεία και τό εκεί παρεκλήσι της Άγίας Τριάδος, μία γυναίκα με δύο παιδιά έντρομη ρωτά μήπως ή εικονοληπτική μηχανή παρουσιάσει σε Άλγερινό κανάλι τήν τελετή και τήν δεί ό Μουσουλίμανος άντρας της. Είναι κρυφά από εκείνον στο Ναό. Να έξομολογηθώ σε ποιά γλώσσα. Γαλλικά και Ρωσικά πού ήξερε δεν τά καταλάβαινα. Πές τα, άκούει Εκείνος και δόξα τω Θεω μετά από χρόνια κοινώνησαν μάνα και τέκνα. Εικόνες πού δεν θά σβήσουν ποτέ. Εικόνες όμως πού δεν θέλουν να ζήσουν συνάδελφοί μου κληρικοί.

Χριστός Άνέστη και αυτό τό κείμενο δεν πρέπει να ύπογραφεϊ γιατί έχει μέσα πολλά εγώ.

Άληθώς Άνέστη και ως τό ύπογράψει λοιπόν

ένας Παπας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΕΝΥΑΣ

Με την εύλογια του Σεβ. Αρχιεπισκόπου Φινλανδίας κ. Λέοντος τετραμελής αντιπροσωπεία της Φινλανδικής Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μᾶς επισκέφτηκε τόν Δεκέμβριο τοῦ 2009.

Ὅπως εἶναι γνωστό, τὰ τελευταῖα τριάντα χρόνια ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Φινλανδίας ἴδρυσε Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς καί συμπαρίσταται στό ἱεραποστολικό ἔργο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κένυας μέ τήν ἀνέγερση ναῶν, σχολείων, ἰατρικῶν κέντρων καί μέ τήν ἀποστολή κληρικῶν καί λαϊκῶν μελῶν τῆς.

Οἱ Φινλανδοί ἐπισκέπτες μας φιλοξενήθηκαν στήν Ἱερά Μητρόπολη Κένυας καί ἐπισκέφθηκαν μαζί μέ τόν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Μακάριο τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐπιτέλεσε ἡ Ἐκκλησία τῆς Φινλανδίας τὰ τελευταῖα τριάντα χρόνια στήν Κένυα. Ἐνα ἀπό αὐτά τὰ ἔργα εἶναι καί τό Δημοτικό Σχολεῖο στό Λομπέρε τῆς Λαϊκίπιας. Λόγω τῆς συνεχιζόμενης ἐπί μακρόν χρόνον ξηρασίας τῆς περιοχῆς αὐτῆς οἱ ἀνάγκες τῶν κατοίκων εἶναι μεγάλες. Οἱ Φινλανδοί ἐπισκέπτες ἀνέλαβαν τὰ ἔξοδα τῆς καθημερινῆς διατροφῆς τῶν 400 παιδιῶν τοῦ σχολείου. Τό πρόγραμμα αὐτό ἄρχισε ἀμέσως καί λειτουργεῖ συστηματικά ἀπό τίς ἀρχές Ἰανουαρίου τοῦ 2010.

Εἰκοσιπενταμελής χορωδία Σπουδαστῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς τῆς Ναϊρόμπης, συνοδευόμενη ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη κ. Μακάριο, ἐπισκέφθηκαν τήν Κύπρο στίς 25/1-5/2/2010. Μέ τίς εύλογίες τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, στάθμευσαν στήν Αἴγυπτο, ὅπου ἐπισκεύθηκαν τήν Ἱερά Μονή Ἀγίου Γεωργίου Παλαιοῦ Καῖρου, τήν ἐποπτεία Καῖρου, τόν Ἅγιο Νικόηλο καί τό σπίτι ὅπου ἔζησε ὁ Ἅγιος Νεκτάριος, Ἐπίσκοπος Πενταπόλεως. Οἱ Σπουδαστές ξεναγήθηκαν στούς ἱερούς αὐτούς τόπους καί θαύμασαν τήν πλούσια παράδοση καί τόν σύνδεσμό τους μέ τό Ὁρθόδοξο Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας.

Στήν Κύπρο οἱ Σπουδαστές ἐπισκέφθηκαν ἱερούς καί ἀρχαιοθολογικούς χώρους, προσκύνησαν

ἱερά λείψανα ἀγίων, ἔγιναν δεκτοί ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο καί τούς κατά τόπους Ἀρχιερεῖς, γνώρισαν ἀπό κοντά τή ζωή τῶν μοναχῶν ἐπισκεπτόμενοι Ἱερές Μονές ἀνδρῶν καί γυναικῶν, ἔψαλλαν σέ πανηγυρικές θεῖες Λειτουργίες καί ἔδωσαν μουσικοχορευτικές παραστάσεις στίς κυριότερες πόλεις τῆς Κύπρου μέ τήν ὁμάδα τῶν Μασάι, πού τούς συνόδευε.

Στίς 18-28/2/2010 δεκαμελής αντιπροσωπεία τοῦ Ὁρθόδοξου Κέντρου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀμερικῆς ἐπισκέφθηκε τήν Κένυα. Ἡ ἀποστολή ἀποτελεῖτο ἀπό δύο κληρικούς καί ὀκτώ φοιτητές τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Βοστώνης. Ὑπεύθυνος τῆς ἀποστολῆς ἦταν ὁ Διευθυντής τοῦ Ὁρθόδοξου Κέντρου π. Μαρτίνος Ρίτσν. Ἐγιναν δεκτοί ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη καί συλλειτουργήσαν στόν Ἱερό Ναό Ἀποστόλου Παύλου στήν Καγκίρα τῆς περιοχῆς Κιαμποῦ. Ἀμέσως μετά ἀναχώρησαν γιά τήν Τουρκάνα μιά ἀπό τίς πλέον ἀπομακρυσμένες περιοχές, γνωστή γιά τήν ξηρασία καί τήν μεγάλη φτώχεια. Στήν περιοχή αὐτή ἔκτισαν τόν πρῶτο Ὁρθόδοξο ναό ἀφιερωμένο στόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Πρόδρομο. Στήν περιοχή Τουρκάνα ὑπάρχουν τρεῖς Ὁρθόδοξοι ἱερεῖς, ἀπόφοιτοί τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς τῆς Ναϊρόμπης, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν στή φυλή Τουρκάνα καί ἐξυπηρετοῦν, στήν ἀχανή αὐτή ἔρημο, δέκα περίπου Ὁρθόδοξες Κοινότητες.

Οἱ Ἀμερικανοί ἐπισκέπτες κατήχησαν ἕνα μεγάλο ἀριθμό κατοίκων τῆς περιοχῆς καί πρόσφεραν πολλὰ τρόφιμα σέ ὄσους ὑποφέρουν ἰδίως τῆς συνεχιζόμενης ἀνομβρίας. Προγραμματίζουν νά βοηθήσουν συστηματικότερα στό ἐγγύς μέλλον τήν περιοχή αὐτή. Ἦδη ἔχουν ἀναλάβει τή λειτουργία καί συντήρηση ἑνός νηπιαγωγείου πού βρίσκεται στόν περίβολο τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου.

Εἴκοσι πέντε γιατροί ἀπό τήν Κύπρο ἐπισκέφθηκαν τήν Κένυα ἀπό τίς 11-28/3/2010. Οἱ γιατροί αὐτοί ἦρθαν γιά τρίτη φορά στήν Κένυα ὑπό τήν αἰγίδα τῆς Φιλανθρωπικῆς Ὁργανώσεως «Σοφία». Φιλοξενήθηκαν στούς χώρους τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς καί ἐπισκέφθηκαν πολλὰ Δημοτικά Σχολεῖα τῆς Μητροπόλεως.

Ἡ πρώτη ὁμάδα ἀσκολήθηκε μέ τὰ παιδιά τῶν Σχολείων τῆς Ναϊρόμπης καί τῶν περιχώρων. Ἐγιναν ἰατρικές ἐξετάσεις καί δόθηκαν δωρεάν φάρμακα σέ 1.500 παιδιά Νηπιαγωγείων καί Δημοτικῶν Σχολείων.

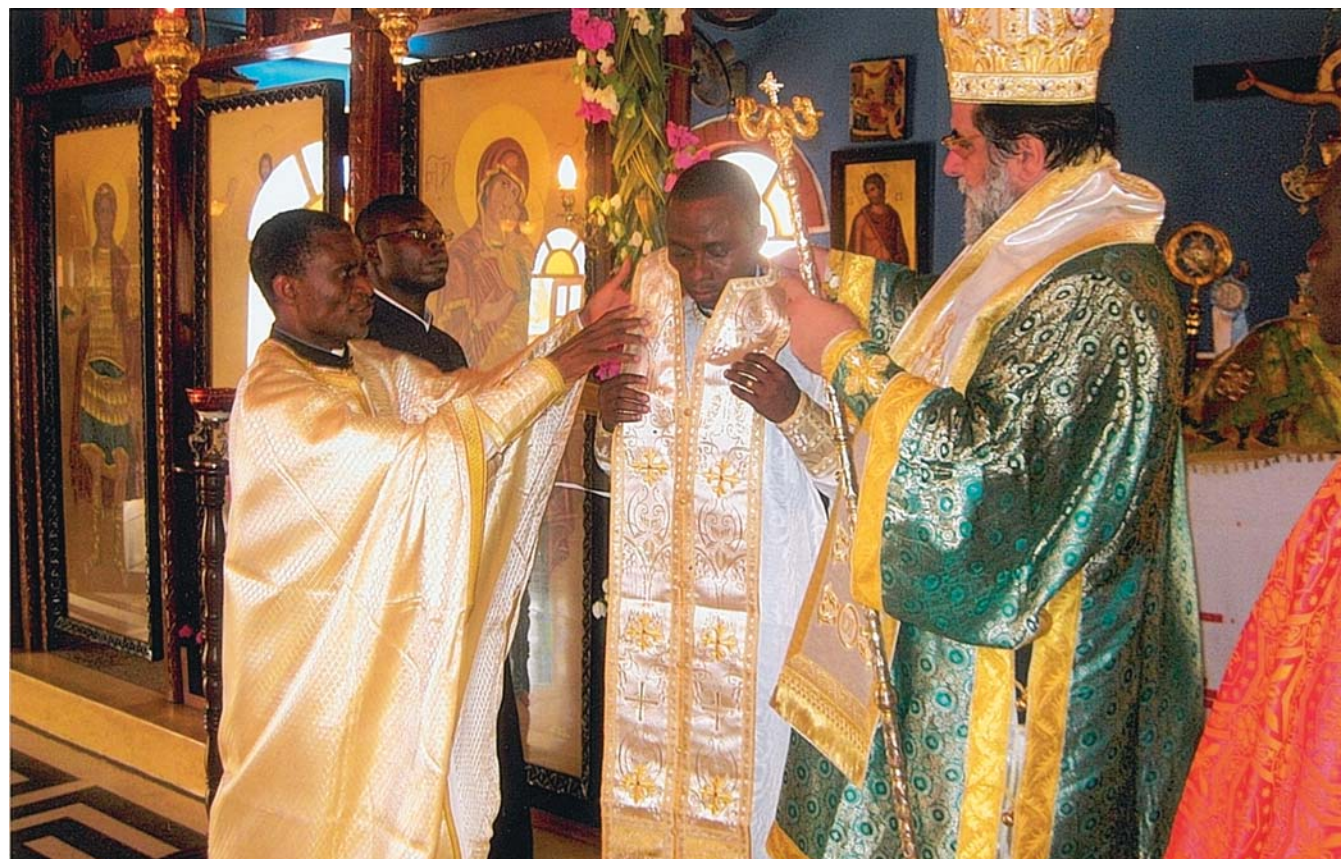
Ἡ δεύτερη ὁμάδα συνοδευμένη ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Κένυας ἐπισκέφθηκε τή Δυτική Κένυα, κοντά στήν περιοχή τῆς λίμνης Βικτώρια. Ἐξετάστηκαν 1.250 παιδιά τῶν σχολείων τῆς Μητροπόλεως. Μάλιστα ὑπῆρξαν καί ἔξι πολύ σοβαρές περιπτώσεις μικρῶν παιδιῶν πού μέ τήν ἔγκαιρη καί σωστή ἰατρική ἐπέμβαση, σώθηκαν ἀπό βέβαιο θάνατο. Οἱ γιατροί μέ τή συμπαράσταση τῆς Μητροπόλεως ἀνέλαβαν ὅλα τὰ ἔξοδα θεραπείας τῶν παιδιῶν αὐτῶν σέ νοσοκομεῖα τῆς περιοχῆς. Ἐπίσης ἀνέλαβαν τήν καθημερινή διατροφή τῶν παιδιῶν σέ τρία Δημοτικά Σχολεῖα τῆς περιοχῆς.

Ὁ Σεβασμιώτατος εὐχαρίστησε θερμά ὅλους τούς ἐθελοκτές γιατρούς γιά τήν ἀνιδιοτελεῖς προσφορά τους στά πάσχοντα παιδιά τῆς Κένυας.

Οἱ ἀκολουθίες τῆς Ἀγίας καί Μεγάλῆς Τεσσαρακοστῆς ἐτελοῦντο καθημερινά στόν Ἱερό Ναό Ἀγίου Μακαρίου στήν Ἐκκλησιαστική Σχολή μέ τή συμμετοχή τῶν ἱερέων - σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς καί ὄλων τῶν σπουδαστῶν τῶν δύο Σχολῶν: τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καί τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, πάντα παρών, ἀνέπτυσε ἐπίκαιρα θέματα ἐπεξηγώντας τό βαθύτερο νόημα τῶν ἡμερῶν τῆς Μεγάλῆς Τεσσαρακοστῆς.

Ἀπό τό Γραφεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κένυας

Άπό τή χειροτονία τοῦ π. Δανιήλ Armonsah Larbi, τήν ὁποία τέλεσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἄκκρας κ. Δαμασκηνός τήν Κυριακή τῶν Βαΐων (28 Μαρτίου 2010).

κο Ν. 120 • Σκλήρου Ε. 20 • Σκουλουφιανάκη Ε. 100 • Συμυρνή Σ. 100 • Σολανάκη Μ. 115 • Σοῦδατο Ε. 150 • Σουλιώτη Κ. 50 • Σουρδινού Σ. 150 • Σούρλα Χ. 200 • Σουτζόγλου Θ. 50 • Σοφιανό Δ. 600 • Σπανούδη Δ. 200 • Σπηλιωτοπούλου Θ. 20 • Σπυροπούλου Α. 10 • Στάθη Α. 30 • Στάθη Μ. 20 • Σταματάκη Α. 20 • Σταματάκη Σ. 200 • Σταμάτη Α. 25 • Σταματοπούλο Α. 20 • Σταματοπούλου - Ρούσσου Α. 60 • Σταυριανού Α. 10 • Σταυρίδου Μ. 20 • Σταυρόπουλο Ι. 500 • Σταυρόπουλο Π. 500 • Σταυροπούλου Α. 10 • Σταυρουλάκη Σ. 30 • Σταυρουλιδάκη Β. 300 • Στεργίου Β. 30 • Στεργίου Π. 50 • Στρούμπα Π. 20 • Συμεών Ο. 50 • Συμεωνίδου Α. 150 • Σχοδή Απολυτρωτι-

κή Υπ. Θεοτόκου 1.750 • Σωτηριάδη Ι. 100 • Ταμπακοπούλου Α. 50 • Τασιούλη Α. 15 • Τασιούλη Μ. 1.500 • Τελωνιάδου Π. 10 • ΤΕΧΝΑΒΑ Α.Ε. ΑΝΕΕ 300 • Τζογάνη Κ. 100 • Τζουανάκη Ε. 40 • Τομαζιανάκη Μ. 200 • Τσασίδη Ι. 50 • Τουμπίδου Ζ. 10 • Τούμπου Χ. 50 • Τραντά Θ. 10 • Τριανταφυλλάκη Γ. 40 • Τριανταφυλλοπούλου Μ. 50 • Τσάβου Μ. 100 • Τσακαγιάννη Π. 100 • Τσακριό Χ. 2.000 • Τσαντήλα - Μόκκα Α. 20 • Τσέκου Β. 10 • Τσιατριή Χ. 50 • Τσικαλάκη Κ. 100 • Τσίπα Ε. 800 • Τσοβού Α. 40 • Τσολλάκη Ε. 100 • Τσολλισού Δ. 10 • Τσουγκράνη Β. 10 • Τσουλουχά Δ. 30 • Τσουτσαϊο Ή. 400 • Τυρταίο Ή. 20 • Φάκλαρη Ι. του Θ. 50 • Φαμέλη Μ. 100 • Φαροπούλου Ε. 40 • Φερμάνη Α. 100

• Φίλιου Α. 140 • Φίλοι Ίεραποστολής Άσπροπύργου 500 • Φούγια Κ. 200 • Φούρλα Ε. 200 • Φώτη Μ. 20 • Φώτη Σ. 20 • Χαιράκη Σ. 40 • Χαμηλοθώρα Κ. 100 • Χαμουρούδη Λ. 200 • Χαντζή Τ. 75 • Χαραλάμπους Π. 20 • Χαραλάμπους Χ. 500 • Χαρβαλάκη Α. 50 • Χάρη Β. 20 • Χαρίτου Σ. 270 • Χάσικο Ν. 50 • Χατζηγεωργίου Μ. 50 • Χατζηπαῖ Μ. 30 • Χατζηρήγα Θ. 30 • Χατζησταυρίδου Α. 50 • Χλίτσιου Κ. 20 • Χολογούνη Ο. 100 • Χριστ. Ένωση «Η ΕΛΠΙΣ» 15 • Ψαθά Α. 50 • Ψαρουδάκη Π. 100 • Ψαρρά Α. 50 • Ψαρρή Μ. 40 • Ψιαχούλια Α. 50 • Ψύχα Κ. 140.

Επιμέλεια: Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«... Έξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας καί διά τήν Ἐκκλησίαν»	2
Ὅρια τῶν ἐθνῶν καί ὄρια στόν Θεό Θανάσης Ν. Παπαθανασίου	3
Νύξεις περί τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῶν ἐθνῶν τῆς Ἀφρικῆς στήν ἀποστολική διάσταση τῆς ὀρθόδοξου πραγματικότητας τοῦ σήμερα Ἐπισκόπου Γρηγορίου Μητροπολίτου Καμερούν	6
Book café ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ Ἄθανασία Κοντογιαννακοπούλου	16
Ὁρθόδοξες Μαρτυρίες στήν Κορέα Πρωτ. Ἐλευθέριος Χαβάτζας	18
Ἡ ἀνατολή τοῦ Ὁρθόδοξου Μοναχισμοῦ στή χώρα τῆς «Πρωινῆς Γαλήνης» Ἄγαθὴ Πέκ	20
Πάσχα πάντας ἀγιάζον πιστοῦς ἕνας Παπᾶς	24
Δραστηριότητες τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κένυας Ἄπό τό Γραφεῖο τῆς Ἱ.Μ. Κένυας	26
Δωρητές Εὐάγγελος Δ. Ζουρδούμης	28

Πάντα τά ἔθνη

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἔτος ΚΘ', τεύχος 114, Ἀπρ.-Μάιος-Ἰούνιος 2010
Τριμηνιαῖο ἱεραποστολικό περιοδικό
ΚΩΔΙΚΟΣ 3536

* Πληροφορεῖ μέ τρόπο ὑπεύθυνο γιά τίς ὀρθόδοξες ἱεραποστολικές προσπάθειες ἀνά τόν κόσμο.

* Ἐνημερώνει πάνω στήν πολύμορφη πραγματικότητα τοῦ κόσμου, πού περιλαμβάνει τόσα ἔθνη μέ ποικίλα προβλήματα καί χαρίσματα.

Ἰδιοκτήτης: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος - Ἰωάννου Γενναδίου 14 - Ἀθήνα 115 21.

Ἐκδότης-Διευθυντής: Ὁ Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήνα.

Ἰδρυτής: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τίρανων καί πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος, Διετέλεσε Διευθυντής κατά τά ἔτη 1981-1992.

Υπεύθυνος ἑλης: Ἀρχιμ. Ἀλέξιος Ψωίνος, Διευθυντής Ὑπηρεσιῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Σύνταξη - Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἐπιστολές - Ἐμβάσματα: «ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ» Ἀποστολική Διακονία, Ἰω. Γενναδίου 14 — Ἀθήνα 115 21 — Τηλ. 210-7272.315 - 317, Fax 210-7272.310.

Συνδρομή γιά 1 χρόνο:

Ἑσπερικοῦ	€ 5
Κύπρου	€ 12
Εὐρώπης	€ 12
Λοιπές χώρες	€ 14
Τιμή τεύχους	€ 1,25
* Γιά τούς φοιτητές καί μαθητές:	€ 2,50

* Ἡ τιμή εἶναι συμβολική. Δέν ἀποσκοπεῖ στήν κάλυψη τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως, ἀλλά στήν ὑπεύθυνη διαμόρφωση ἱεραποστολικῆς συνειδήσεως. Γίνονται δεκτές προαιρετικῆς προσφορές γιά τήν ἐκδοση τοῦ περιοδικοῦ.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Νικόλαος Κάλτζης.
Διεύθυνση: Ἀσκληπιοῦ 10 - 175 64 Π. Φάληρο

PANTA TA ETHNI (All Nations)
Year 29, No 114, Apr.-May-June 2010

The aims of the quarterly magazine "Panta ta Ethni" are:
* To provide information in a responsible way on Orthodox missionary efforts throughout the world.
* To arouse awareness of the multiform reality of the modern world.

Publisher: Bishop of Phanarion Agathangelos, General Director of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Founder: Archbishop of Tirana and all Albania Anastasios Yannoulatos. He was editor during 1981-1992.

Editorial Board: Foreign Mission Office of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Letters-Remittances: "PANTA TA ETHNI" (All Nations)

Apostoliki Diakonia, 14, Io. Gennadiou St. — 115 21 Athens — GREECE. Tel. ++3210.7272.345.

Subscription for 1 year:

Greece	€ 5
Cyprus	€ 12
Europe	€ 12
Other countries	€ 14

Printed: By Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Καλλιτεχνική ἐπιμέλεια: Ἀποστολική Διακονία